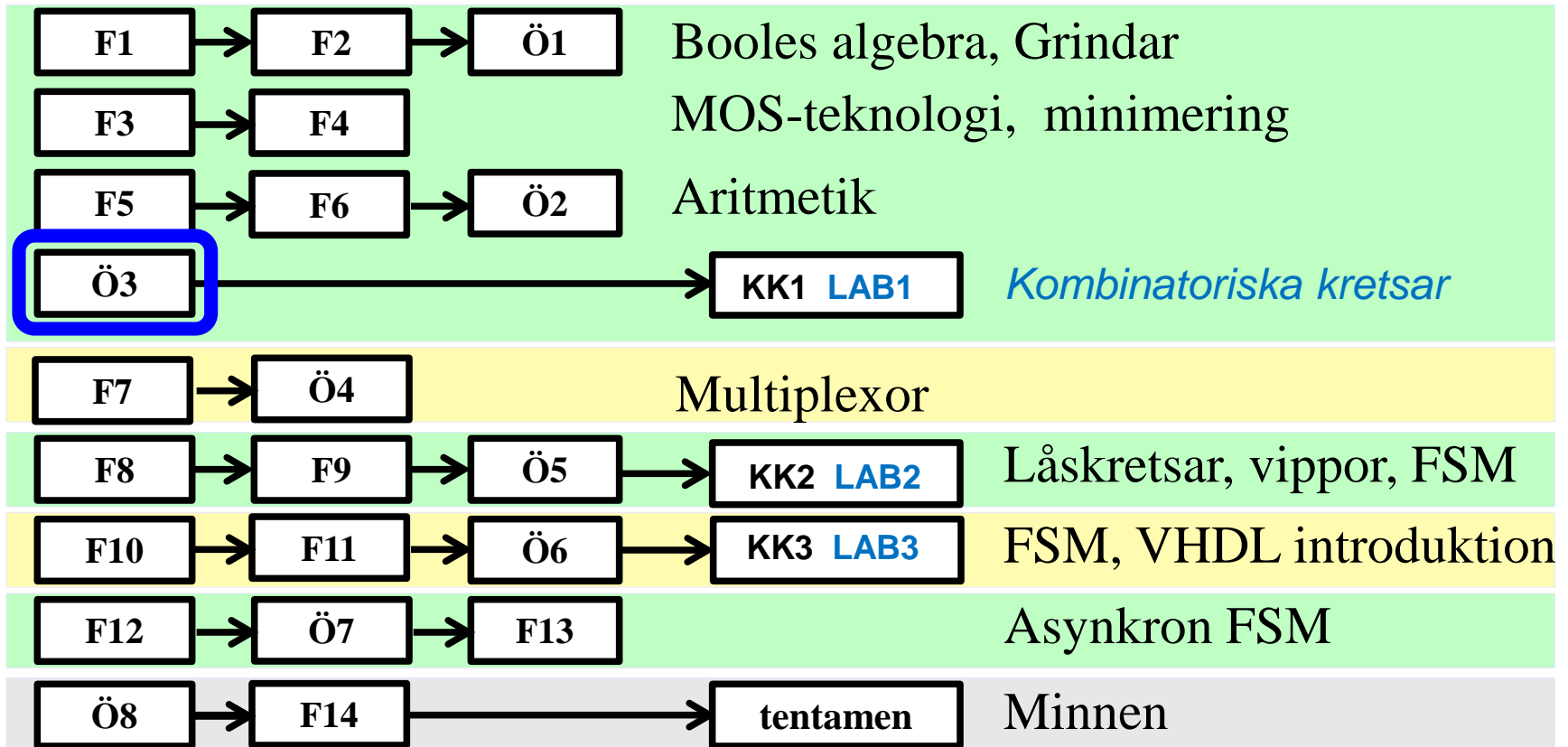

IE1204 Digital Design

*Föreläsningar och övningar bygger på varandra! Ta alltid igen det Du missat!
Läs på i förväg – delta i undervisningen – arbeta igenom materialet efteråt!*

Ex 8.4 7-4-2-1 kod

Kodomvandlare 7-4-2-1-kod till BCD-kod.

Vid kodning av siffrorna 0...9 användes förr ibland en kod med vikterna 7-4-2-1 i stället för den binära kodens vikter 8-4-2-1.

I de fall då en siffras kodord kan väljas på olika sätt väljs det kodord som innehåller minst antal ettor.

(en variant av 7-4-2-1 koden används i dag till butikernas streck-kod. Koden har ”**bra kontrast**”.)

	7	4	2	1		8	4	2	1
	x_7	x_4	x_2	x_1		y_8	y_4	y_2	y_1
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(1)	0	0	0	1	1	0	0	0	1
(2)	0	0	1	0	2	0	0	1	0
(3)	0	0	1	1	3	0	0	1	1
(4)	0	1	0	0	4	0	1	0	0
(5)	0	1	0	1	5	0	1	0	1
(6)	0	1	1	0	6	0	1	1	0
					7	0	1	1	1
					8	1	0	0	0
					9	1	0	0	1

Ingen skillnad
upp till 6

Ex 8.4 7-4-2-1 kod

Kodomvandlare 7-4-2-1-kod till BCD-kod.

Vid kodning av siffrorna 0...9 användes förr ibland en kod med vikterna 7-4-2-1 i stället för den binära kodens vikter 8-4-2-1.

I de fall då en siffras kodord kan väljas på olika sätt väljs det kodord som innehåller minst antal ettor.

(en variant av 7-4-2-1 koden används i dag till butikernas streck-kod. Koden har ”**bra kontrast**”.)

	7	4	2	1		8	4	2	1
	x_7	x_4	x_2	x_1		y_8	y_4	y_2	y_1
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(1)	0	0	0	1	1	0	0	0	1
(2)	0	0	1	0	2	0	0	1	0
(3)	0	0	1	1	3	0	0	1	1
(4)	0	1	0	0	4	0	1	0	0
(5)	0	1	0	1	5	0	1	0	1
(6)	0	1	1	0	6	0	1	1	0
(8)	1	0	0	0	7	0	1	1	1
(9)	1	0	0	1	8	1	0	0	0
					9	1	0	0	1

Ex 8.4 7-4-2-1 kod

Kodomvandlare 7-4-2-1-kod till BCD-kod.

Vid kodning av siffrorna 0...9 användes förr ibland en kod med vikterna 7-4-2-1 i stället för den binära kodens vikter 8-4-2-1.

I de fall då en siffras kodord kan väljas på olika sätt väljs det kodord som innehåller minst antal ettor.

(en variant av 7-4-2-1 koden används i dag till butikernas streck-kod. Koden har ”**bra kontrast**”.)

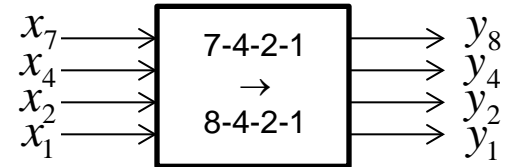

	7	4	2	1		8	4	2	1
	x_7	x_4	x_2	x_1		y_8	y_4	y_2	y_1
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(1)	0	0	0	1	1	0	0	0	1
(2)	0	0	1	0	2	0	0	1	0
(3)	0	0	1	1	3	0	0	1	1
(4)	0	1	0	0	4	0	1	0	0
(5)	0	1	0	1	5	0	1	0	1
(6)	0	1	1	0	6	0	1	1	0
(8)	1	0	0	0	7	0	1	1	1
(9)	1	0	0	1	8	1	0	0	0
(10)	1	0	1	0	9	1	0	0	1

8.4

Code converter

	7	4	2	1		8	4	2	1
	x_7	x_4	x_2	x_1		y_8	y_4	y_2	y_1
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(1)	0	0	0	1	1	0	0	0	1
(2)	0	0	1	0	2	0	0	1	0
(3)	0	0	1	1	3	0	0	1	1
(4)	0	1	0	0	4	0	1	0	0
(5)	0	1	0	1	5	0	1	0	1
(6)	0	1	1	0	6	0	1	1	0
(8)	1	0	0	0	7	0	1	1	1
(9)	1	0	0	1	8	1	0	0	0
(10)	1	0	1	0	9	1	0	0	1

		y_8			
		00	01	11	10
x_7 x_4	0 0	0	1	3	2
	0 1	4	5	7	6
	1 1	12	13	15	14
	1 0	8	9	11	10

		y_4			
		00	01	11	10
x_7 x_4	0 0	0	1	3	2
	0 1	4	5	7	6
	1 1	12	13	15	14
	1 0	8	9	11	10

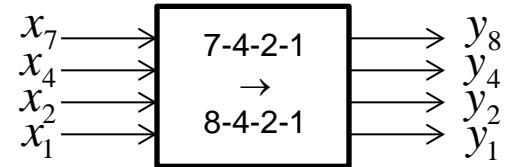
		y_2			
		00	01	11	10
$x_7 \backslash x_4$	0	0	1	3	2
	0	4	5	7	6
	1	12	13	15	14
	1	8	9	11	10

		y_1			
		x_2x_1	00	01	11
$x_7 \backslash x_4$	0	0	1	3	2
	0	4	5	7	6
	1	12	13	15	14
	1	8	9	11	10

8.4

Code converter

	7	4	2	1		8	4	2	1
	x_7	x_4	x_2	x_1		y_8	y_4	y_2	y_1
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(1)	0	0	0	1	1	0	0	0	1
(2)	0	0	1	0	2	0	0	1	0
(3)	0	0	1	1	3	0	0	1	1
(4)	0	1	0	0	4	0	1	0	0
(5)	0	1	0	1	5	0	1	0	1
(6)	0	1	1	0	6	0	1	1	0
(8)	1	0	0	0	7	0	1	1	1
(9)	1	0	0	1	8	1	0	0	0
(10)	1	0	1	0	9	1	0	0	1

y_8

$x_2 x_1$	00	01	11	10
x_7	0	1	3	2
x_4	0	0	0	0
0	0	0	0	0
1	4	5	7	6
1	12	13	15	14
1	8	9	11	10
0	0	1	-	1

y_4

$x_2 x_1$	00	01	11	10
x_7	0	1	3	2
x_4	0	0	0	0
0	0	0	0	0
1	4	5	7	6
1	12	13	15	14
1	8	9	11	10
0	1	0	-	0

y_2

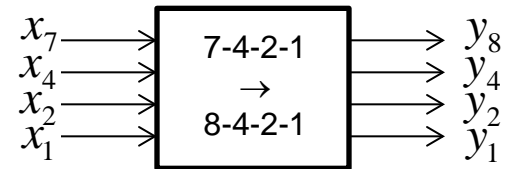
$x_2 x_1$	00	01	11	10
x_7	0	1	3	2
x_4	0	0	1	1
0	0	0	1	1
1	4	5	7	6
1	12	13	15	14
1	8	9	11	10
0	1	0	-	0

y_1

$x_2 x_1$	00	01	11	10
x_7	0	1	3	2
x_4	0	1	1	0
0	0	1	1	0
1	4	5	7	6
1	12	13	15	14
1	8	9	11	10
0	1	0	-	1

8.4

Code converter

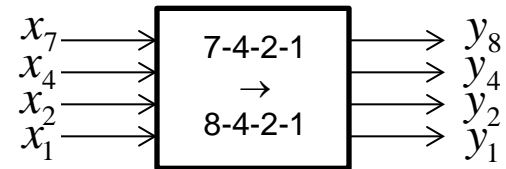
	7	4	2	1		8	4	2	1
	x_7	x_4	x_2	x_1		y_8	y_4	y_2	y_1
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(1)	0	0	0	1	1	0	0	0	1
(2)	0	0	1	0	2	0	0	1	0
(3)	0	0	1	1	3	0	0	1	1
(4)	0	1	0	0	4	0	1	0	0
(5)	0	1	0	1	5	0	1	0	1
(6)	0	1	1	0	6	0	1	1	0
(8)	1	0	0	0	7	0	1	1	1
(9)	1	0	0	1	8	1	0	0	0
(10)	1	0	1	0	9	1	0	0	1

y_8					y_4					y_2					y_1				
$x_2 x_1$					$x_2 x_1$					$x_2 x_1$					$x_2 x_1$				
x_7	00	01	11	10	x_7	00	01	11	10	x_7	00	01	11	10	x_7	00	01	11	10
x_4	0	1	3	2	x_4	0	1	3	2	x_4	0	1	3	2	x_4	0	1	3	2
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
1	4	5	7	6	1	4	5	7	6	1	4	5	7	6	1	4	5	7	6
1	12	13	15	14	1	12	13	15	14	1	12	13	15	14	1	12	13	15	14
1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
1	8	9	11	10	1	8	9	11	10	1	8	9	11	10	1	8	9	11	10
0	0	1	-	1	0	1	0	-	0	0	1	0	-	0	0	1	0	-	1

$$y_8 = x_7 x_2 + x_7 x_1$$

8.4

Code converter

	7	4	2	1		8	4	2	1
	x_7	x_4	x_2	x_1		y_8	y_4	y_2	y_1
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(1)	0	0	0	1	1	0	0	0	1
(2)	0	0	1	0	2	0	0	1	0
(3)	0	0	1	1	3	0	0	1	1
(4)	0	1	0	0	4	0	1	0	0
(5)	0	1	0	1	5	0	1	0	1
(6)	0	1	1	0	6	0	1	1	0
(8)	1	0	0	0	7	0	1	1	1
(9)	1	0	0	1	8	1	0	0	0
(10)	1	0	1	0	9	1	0	0	1

y_8

$x_2 x_1$	00	01	11	10
x_7	0	1	3	2
x_4	0	0	0	0
0	0	5	7	6
1	4	0	-	0
1	12	13	15	14
1	-	-	-	-
1	8	9	11	10
0	0	1	-	1

y_4

$x_2 x_1$	00	01	11	10
x_7	0	1	3	2
x_4	0	0	0	0
0	0	5	7	6
1	4	1	1	1
1	12	13	15	14
1	-	-	-	-
1	8	9	11	10
0	1	0	-	0

y_2

$x_2 x_1$	00	01	11	10
x_7	0	1	3	2
x_4	0	0	1	1
0	0	5	7	6
1	4	0	-	1
1	12	13	15	14
1	-	-	-	-
1	8	9	11	10
0	1	0	-	0

y_1

$x_2 x_1$	00	01	11	10
x_7	0	1	3	2
x_4	0	1	1	0
0	0	5	7	6
1	4	0	1	0
1	12	13	15	14
1	-	-	-	-
1	8	9	11	10
0	1	0	-	1

$$y_8 = x_7 x_2 + x_7 x_1$$

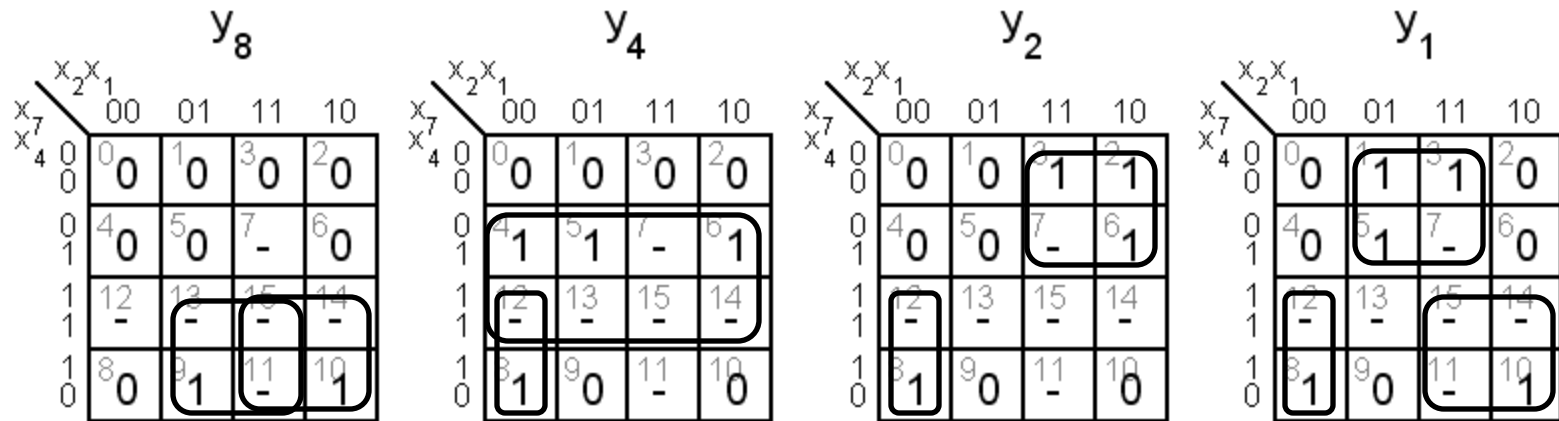
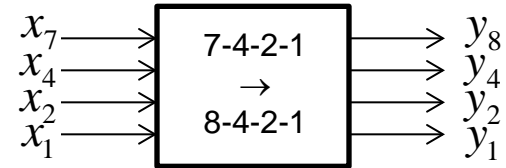
$$y_4 = x_4 + x_7 x_2 x_1$$

8.4

Code converter

	7	4	2	1		8	4	2	1
	x_7	x_4	x_2	x_1		y_8	y_4	y_2	y_1
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(1)	0	0	0	1	1	0	0	0	1
(2)	0	0	1	0	2	0	0	1	0
(3)	0	0	1	1	3	0	0	1	1
(4)	0	1	0	0	4	0	1	0	0
(5)	0	1	0	1	5	0	1	0	1
(6)	0	1	1	0	6	0	1	1	0
(8)	1	0	0	0	7	0	1	1	1
(9)	1	0	0	1	8	1	0	0	0
(10)	1	0	1	0	9	1	0	0	1

$$y_8 = x_7 x_2 + x_7 x_1$$

$$y_4 = x_4 + x_7 \overline{x_2} \overline{x_1}$$

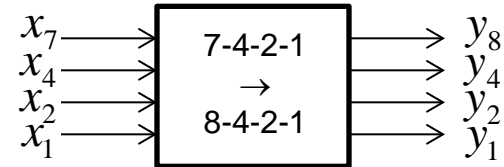
$$y_2 = \overline{x_7} x_2 + x_7 \overline{x_2} \overline{x_1}$$

$$y_1 = \overline{x_7} \overline{x_1} + x_7 x_2 + x_7 \overline{x_2} \overline{x_1}$$

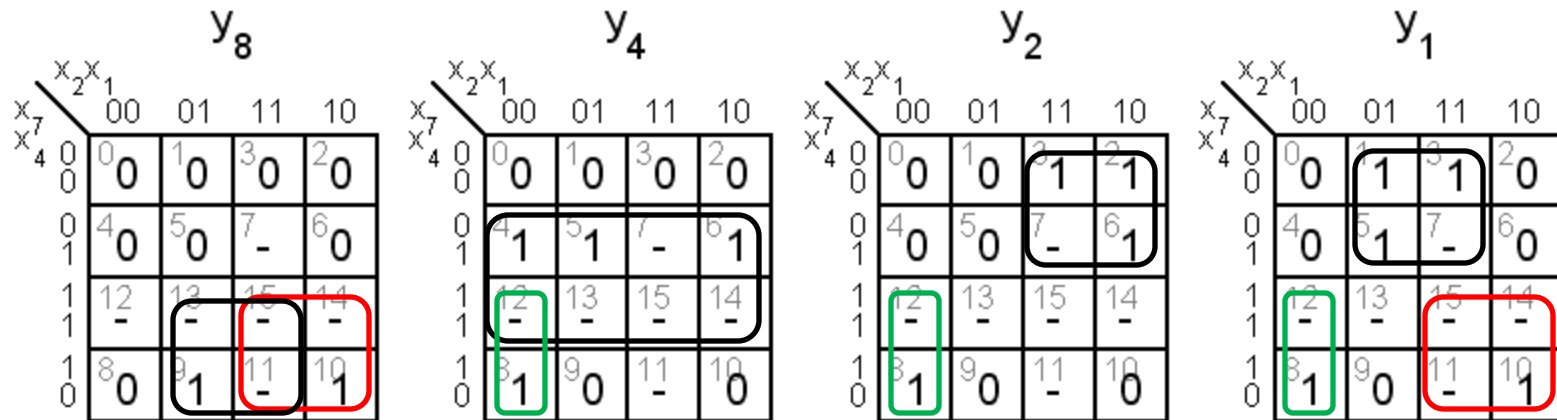
8.4

Code converter

	7	4	2	1		8	4	2	1
	x_7	x_4	x_2	x_1		y_8	y_4	y_2	y_1
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(1)	0	0	0	1	1	0	0	0	1
(2)	0	0	1	0	2	0	0	1	0
(3)	0	0	1	1	3	0	0	1	1
(4)	0	1	0	0	4	0	1	0	0
(5)	0	1	0	1	5	0	1	0	1
(6)	0	1	1	0	6	0	1	1	0
(8)	1	0	0	0	7	0	1	1	1
(9)	1	0	0	1	8	1	0	0	0
(10)	1	0	1	0	9	1	0	0	1

*Gemensamma hoptagningar
kan ge delade grindar!*

$$y_8 = x_7 x_2 + x_7 x_1$$

$$y_4 = x_4 + x_7 x_2 x_1$$

$$y_2 = x_7 x_2 + x_7 x_2 x_1$$

$$y_1 = x_7 x_1 + x_7 x_2 + x_7 x_2 x_1$$

8.4 PLA

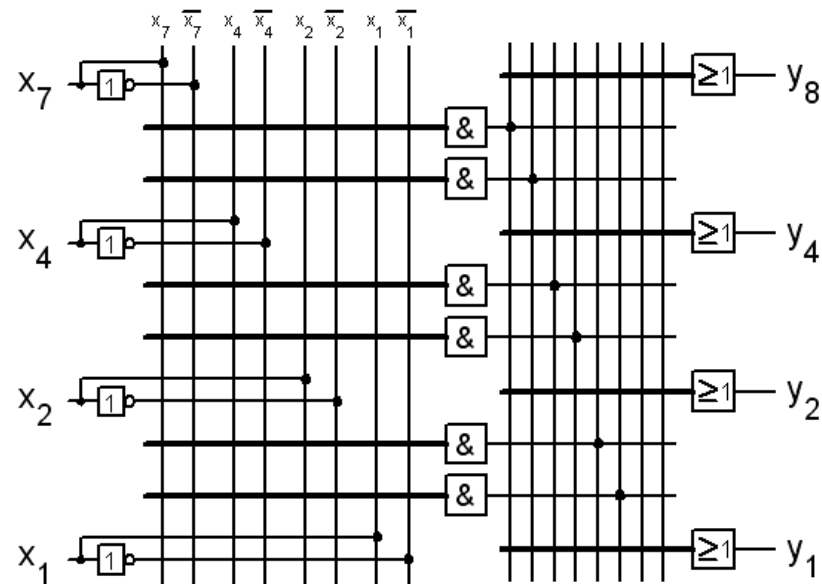
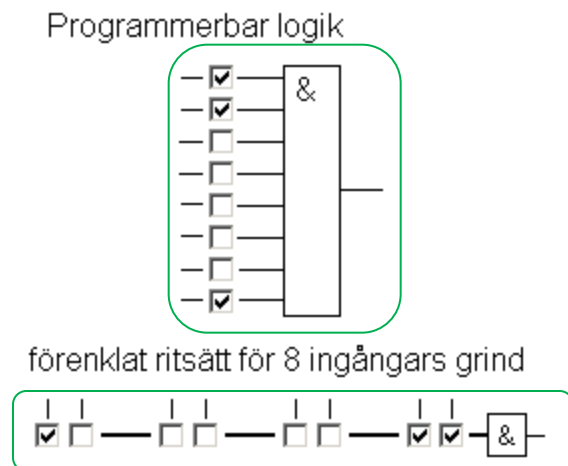
PLA-kretsar innehåller programmerbara AND och OR grindar.

(Detta visade sig vara onödigt komplext, så det vanliga blev PAL-kretsar med endast AND-nätet programmerbart).

PLA. Numera en utdöd kretsarkitektur

Grindarna har många programmerbara ingånganslutningar. De många ingångarna ritas därför oftast med ett "förenklat" ritsätt.

8.4 PLA

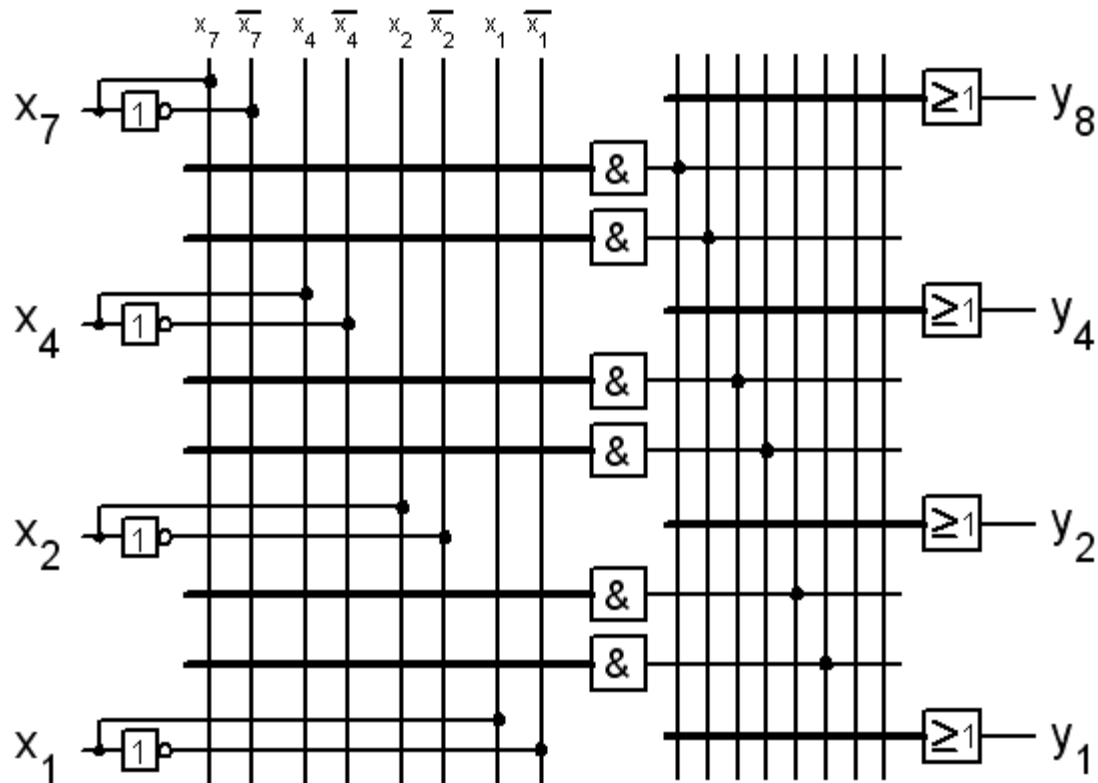
$$y_8 = x_7 x_2 + x_7 x_1$$

$$y_4 = x_4 + x_7 x_2 x_1$$

$$y_2 = \overline{x_7} x_2 + x_7 x_2 x_1$$

$$y_1 = \overline{x_7} x_1 + x_7 x_2 + x_7 x_2 x_1$$

Grind-delning!

8.4 PLA

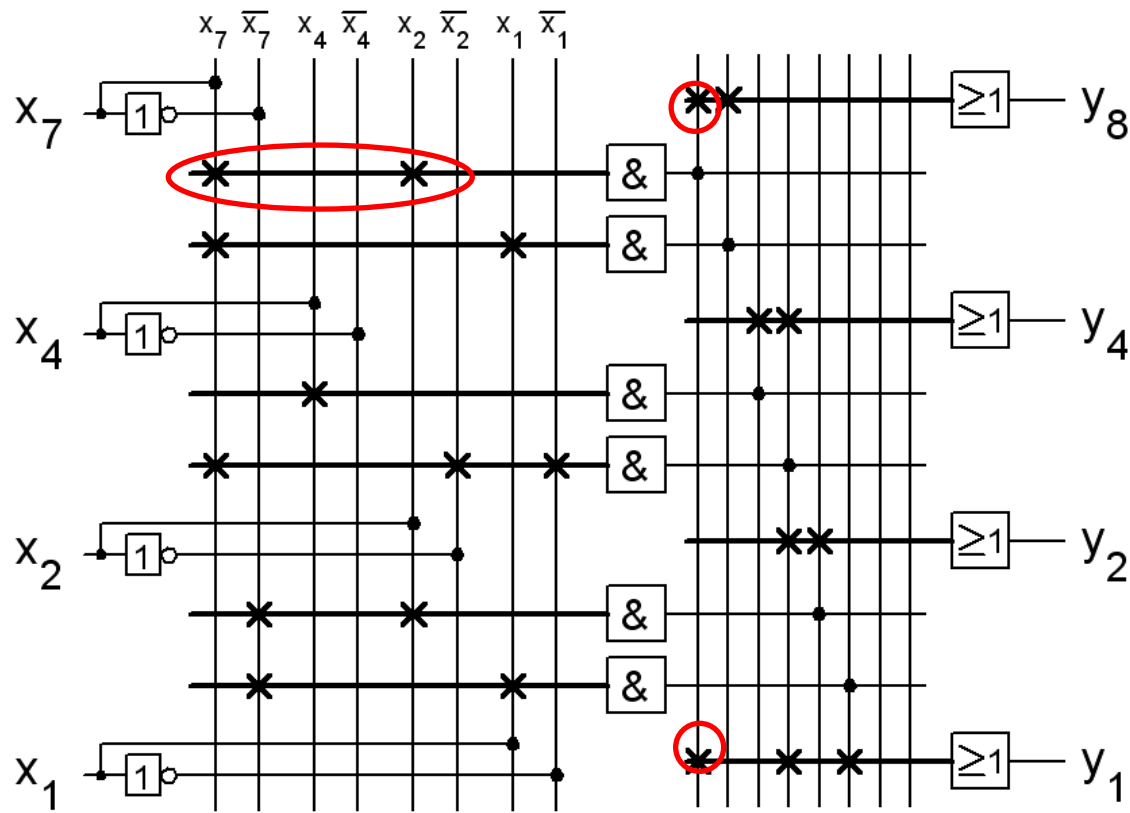
$$y_8 = x_7 x_2 + x_7 x_1$$

$$y_4 = x_4 + x_7 x_2 x_1$$

$$y_2 = \overline{x_7} x_2 + x_7 x_2 x_1$$

$$y_1 = \overline{x_7} x_1 + x_7 x_2 + x_7 x_2 x_1$$

Grind-delning!

$$y_8 = x_7 x_2 + x_7 x_1$$

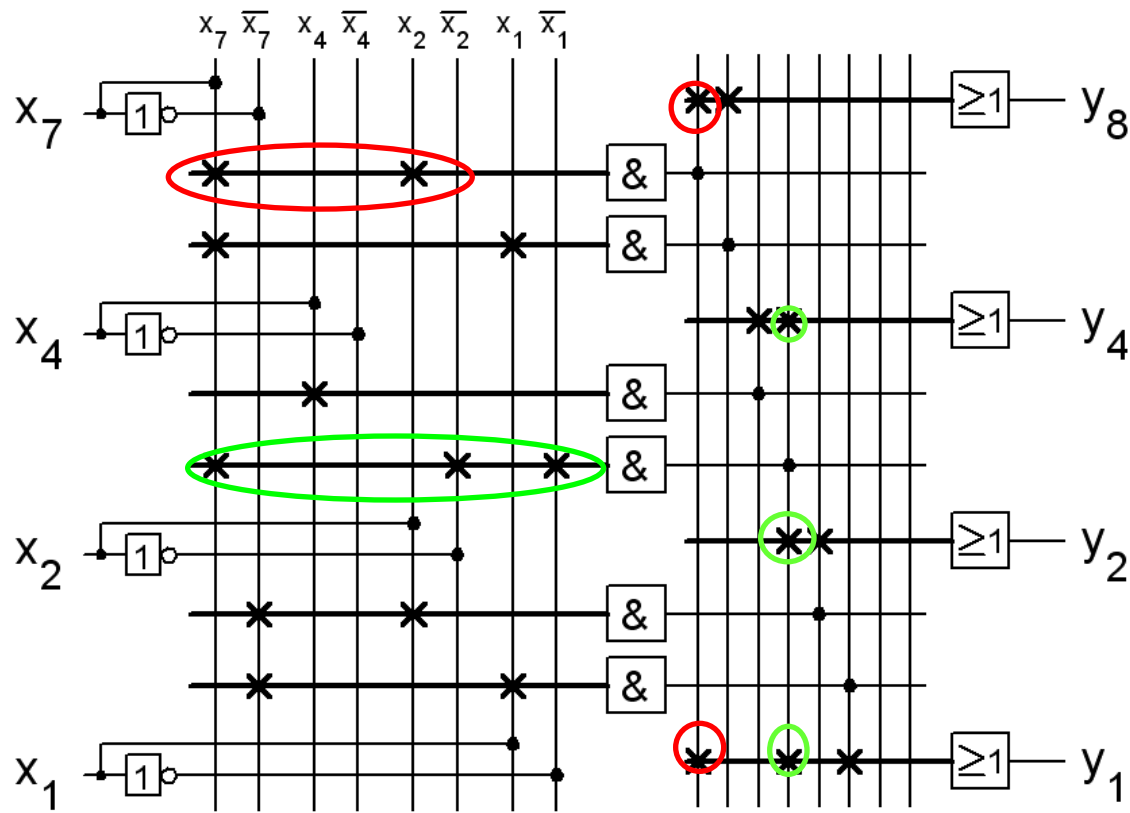
$$y_4 = x_4 + x_7 x_2 x_1$$

$$y_2 = \overline{x_7} x_2 + x_7 x_2 x_1$$

$$y_1 = \overline{x_7} x_1 + x_7 x_2 + x_7 x_2 x_1$$

8.4 PLA

Grind-delning!

$$y_8 = x_7 x_2 + x_7 x_1$$

$$y_4 = x_4 + x_7 x_2 x_1$$

$$y_2 = \overline{x_7} x_2 + x_7 x_2 x_1$$

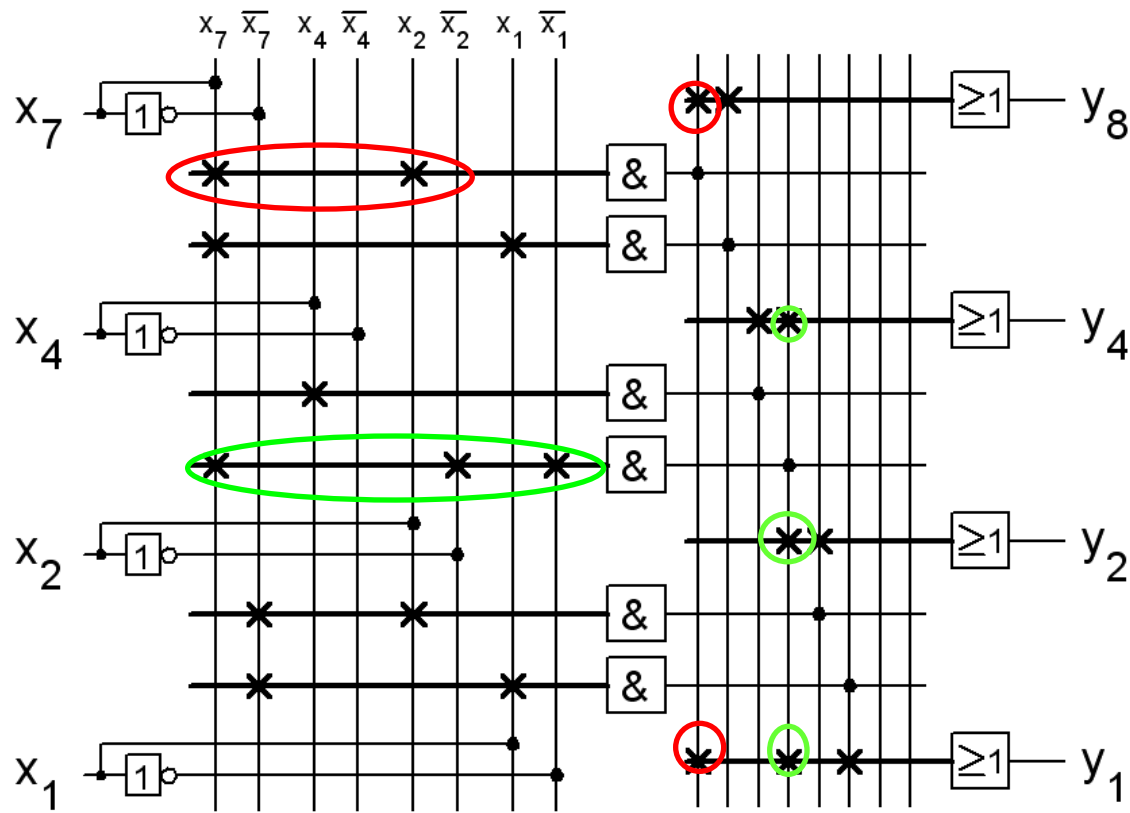
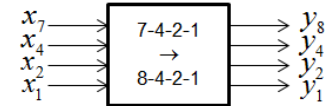
$$y_1 = \overline{x_7} x_1 + x_7 x_2 + x_7 x_2 x_1$$

8.4 PLA

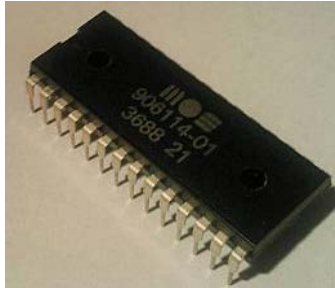
Grind-delning!

One chip

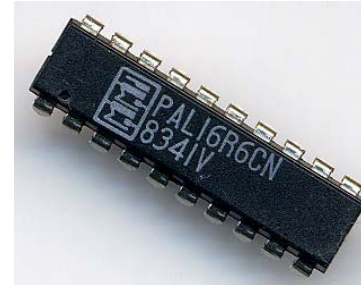
Code converter

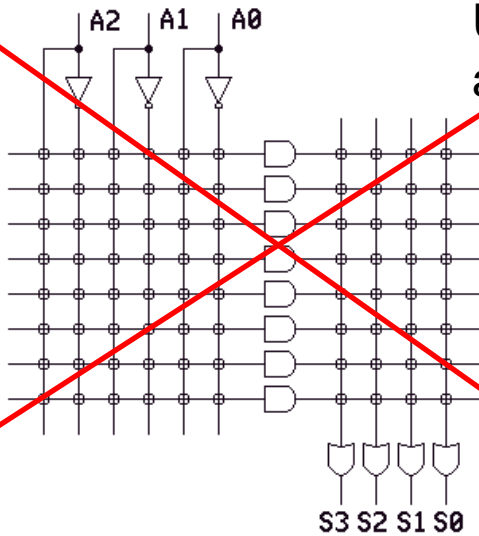
PLA

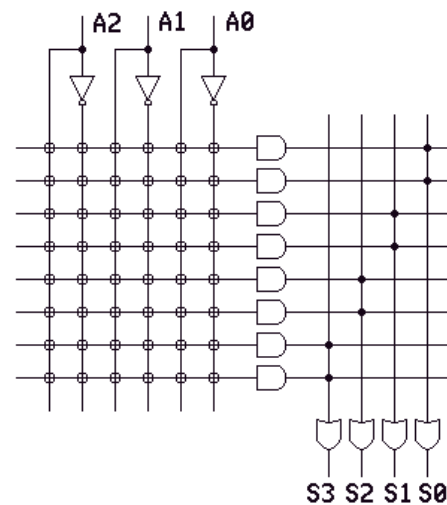
PAL

Utdöd
arkitektur

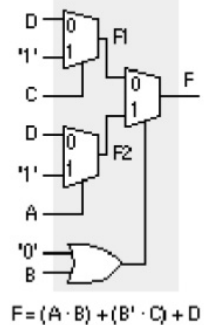
Också snart
utdöda ...

MUX Tree

Snart i
kursen ...

Logic Module

Reella tal

Decimalkomma ”,” och Binärpunkt ”.”

$$10,3125_{10} = 1010.0101_2$$

Bin $\rightarrow$ Dec

1 0 1 0 . 0 1 0 1

2^3 2^2 2^1 2^0 . 2^{-1} 2^{-2} 2^{-3} 2^{-4}

8 4 2 1 0,5 0,25 0,125 0,0625

$$8 + 0 + 2 + 0 + 0 + 0,25 + 0 + 0,0625 = 10,3125$$

Ex 1.2b

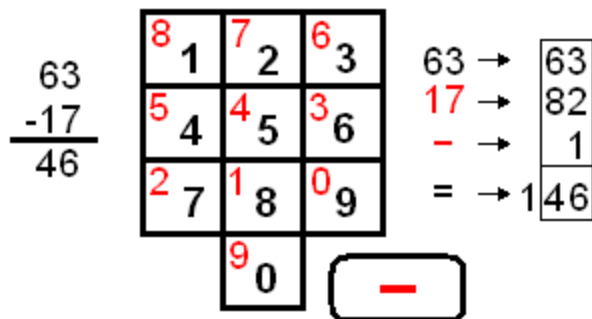
$$110100.010_2 =$$

Ex 1.2b

$$\begin{aligned} 110100.010_2 &= \\ &= (2^5 + 2^4 + 2^2 + 2^{-2} = 32 + 16 + 4 + 0.25) = \\ &= 52.25_{10} \end{aligned}$$

Komplementräkning

Subtraktion med en additionsmaskin = komplementräkning

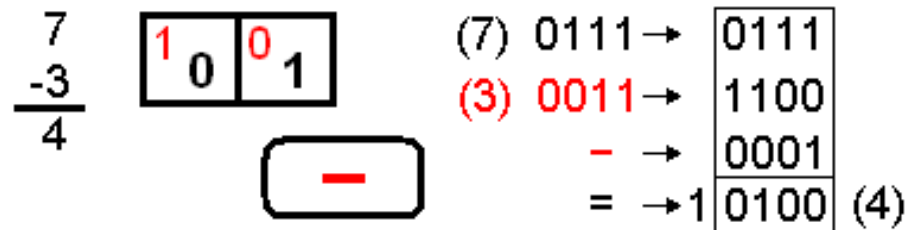
$$63 - 17 = 46$$

Talet -17 slås in som med röda siffror 17 och blir då 82. När - tangenten trycks in adderas 1. Resultatet blir: $63 + 82 + 1 = 146$. Om bara två siffror visas: 46

2-komplement

Komplementräkning i datorn.

Binärtalet 3, **0011**, blir negativt -3 genom att man inverterar alla bitar och lägger till ett, **1101**.

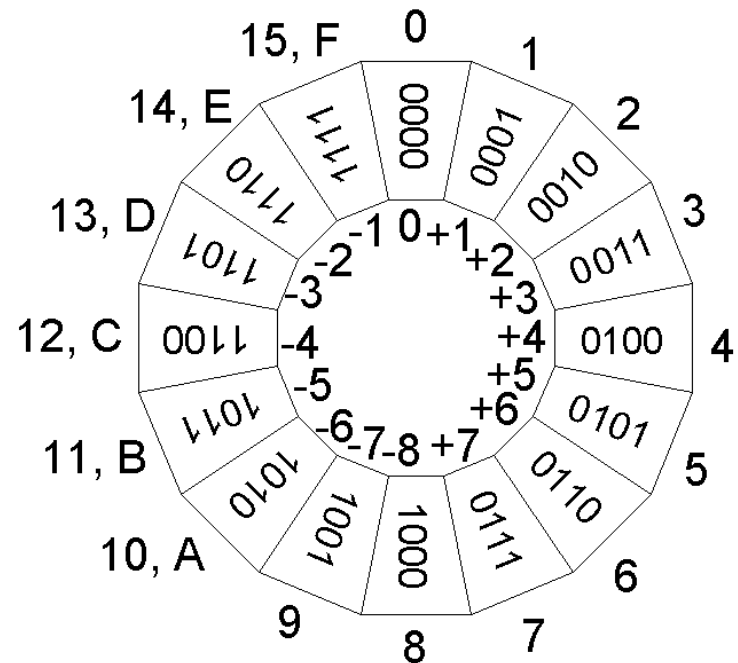
Registeraritmetik

- Datorregister är ”ringar”

 Ett fyra bitars register
rymmer $2^4 = 16$ tal.

Antingen 8 positiva (+0...+7) och 8 negativa (-1...-8) tal ”**med tecken**”,
eller 16 (0...F) ”**teckenlösa**” tal.

Om registret är fullt gör ”+1” att
det ”slår runt”.

Registerlängd

- 4 bitar kallas **Nibble**. Registret rymmer $2^4 = 16$ tal.
0...15, -8...+7
- 8 bitar kallas **Byte**. Registret rymmer $2^8 = 256$ tal.
0...255, -128...+127
- 16 bitar kallas **Word**. $2^{16} = 65536$ tal.
0...65535, -32768...+32767

Vanliga registerstorlekar är idag 32 bitar (DoubleWord) och 64 bitar (QuadWord).

Dessa storleksbenämningar är de som används av Windows-programmet Calculator. Word kan ofta vara 32 bitar i stället.

Ex 1.8 2-komplement

Skriv följande tal "med tecken" med två-komplementsnotation, $x = (x_6, x_5, x_4, x_3, x_2, x_1, x_0)$ som decimaltal med tecken.

a) -23

b) -1 =

c) +38 =

d) -64 =

Ex 1.8 2-komplement

Skriv följande tal "med tecken" med två-komplementsnotation, $x = (x_6, x_5, x_4, x_3, x_2, x_1, x_0)$ och som decimaltal.

a) $-23 = (+23_{10} = 0010111_2 \rightarrow -23_{10} = 1101000_2 + 1_2) = 1101001_2$
 $= 105_{10}$

b) $-1 =$

c) $+38 =$

d) $-64 =$

Ex 1.8 2-komplement

Skriv följande tal "med tecken" med två-komplementsnotation, $x = (x_6, x_5, x_4, x_3, x_2, x_1, x_0)$ och som decimaltal.

$$\text{a) } -23 = (+23_{10} = 0010111_2 \rightarrow -23_{10} = 1101000_2 + 1_2) = 1101001_2 = 105_{10}$$

$$\text{b) } -1 = (+1_{10} = 0000001_2 \rightarrow -1_{10} = 1111110_2 + 1_2) = 1111111_2 = 127_{10}$$

$$\text{c) } +38 =$$

$$\text{d) } -64 =$$

Ex 1.8 2-komplement

Skriv följande tal "med tecken" med två-komplementsnotation, $x = (x_6, x_5, x_4, x_3, x_2, x_1, x_0)$ och som decimaltal.

$$\text{a) } -23 = (+23_{10} = 0010111_2 \rightarrow -23_{10} = 1101000_2 + 1_2) = 1101001_2 = 105_{10}$$

$$\text{b) } -1 = (+1_{10} = 0000001_2 \rightarrow -1_{10} = 1111110_2 + 1_2) = 1111111_2 = 127_{10}$$

$$\text{c) } +38 = (32_{10} + 4_{10} + 2_{10}) = 0100110_2 = 38_{10}$$

$$\text{d) } -64 =$$

Ex 1.8 2-komplement

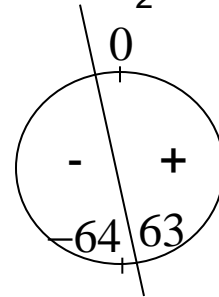
Skriv följande tal "med tecken" med två-komplementsnotation, $x = (x_6, x_5, x_4, x_3, x_2, x_1, x_0)$ och som decimaltal.

a) $-23 = (+23_{10} = 0010111_2 \rightarrow -23_{10} = 1101000_2 + 1_2) = 1101001_2 = 105_{10}$

b) $-1 = (+1_{10} = 0000001_2 \rightarrow -1_{10} = 1111110_2 + 1_2) = 1111111_2 = 127_{10}$

c) $+38 = (32_{10} + 4_{10} + 2_{10}) = 0100110_2 = 38_{10}$

d) $-64 = (+64_{10} = 1000000_2$ är ett för stort positivt tal!
men fungerar ändå $-64_{10} \rightarrow 0111111_2 + 1_2) = 1000000_2 = 64_{10}$

Ex 2.1

a) $110 + 010$ b) $1110 + 1001$

c) $11\ 0011.01 + 111.1$ d) $0.1101 + 0.1110$

$$\begin{array}{r} \text{a)} \quad \begin{array}{r} \overset{1}{1} \overset{1}{1} \quad 1 \quad 0 \\ + \quad 0 \quad 1 \quad 0 \\ \hline 1 \quad 0 \quad 0 \quad 0 \end{array} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{b)} \quad \begin{array}{r} \overset{1}{1} \quad 1 \quad 1 \quad 1 \quad 0 \\ + \quad 1 \quad 0 \quad 0 \quad 1 \\ \hline 1 \quad 0 \quad 1 \quad 1 \quad 1 \end{array} \end{array}$$

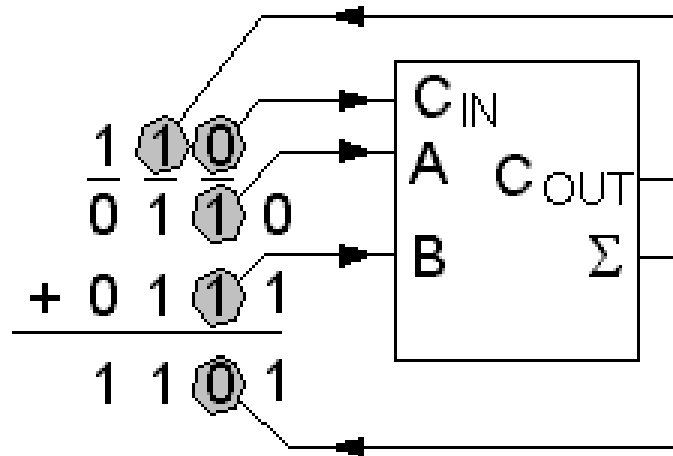
Addera bit för bit med carry.

$$\begin{array}{r} \text{c)} \quad \begin{array}{r} 1 \quad 1 \quad \overset{1}{0} \quad \overset{1}{0} \quad \overset{1}{1} \quad 1 \quad \overset{.}{0} \quad 1 \\ + \quad \quad \quad 1 \quad 1 \quad 1 \quad \overset{.}{1} \\ \hline 1 \quad 1 \quad 1 \quad 0 \quad 1 \quad 0 \quad \overset{.}{1} \quad 1 \end{array} \end{array}$$

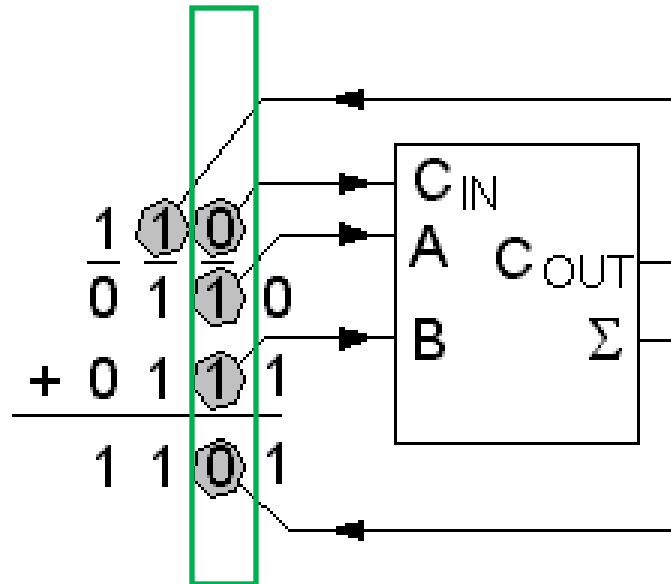
$$\begin{array}{r} \text{d)} \quad \begin{array}{r} \overset{1}{0} \quad \overset{1}{1} \quad 1 \quad 0 \quad 1 \\ + \quad 0 \quad \overset{.}{1} \quad 1 \quad 1 \quad 0 \\ \hline 1 \quad \overset{.}{1} \quad 0 \quad 1 \quad 1 \end{array} \end{array}$$

Align at add/sub

Heladderaren

Heladderaren

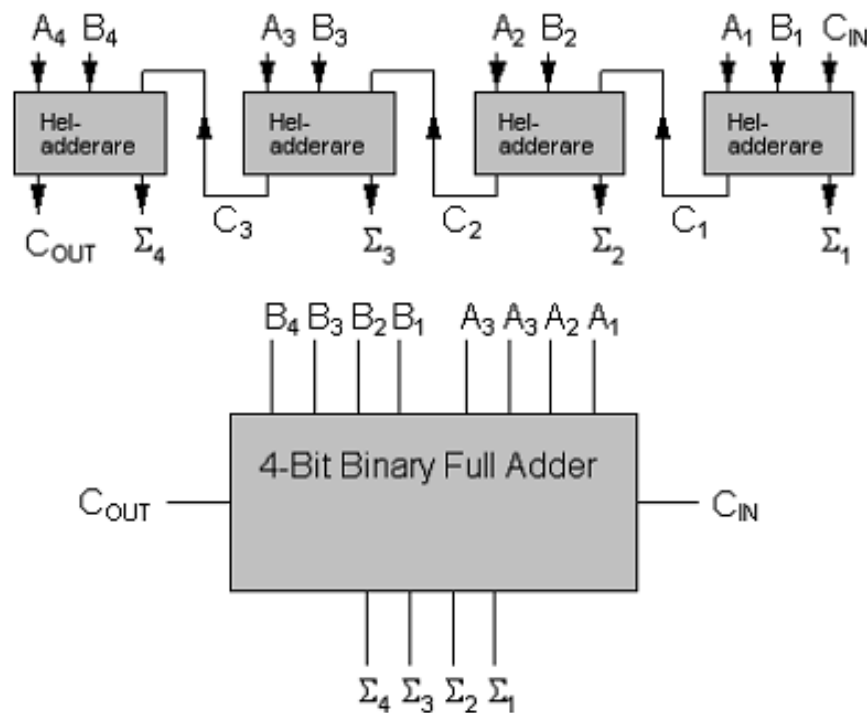

Ett grindnät som gör en binär addition på en valfri bitposition med två binära tal kallas för en **Heladderare**.

4-bits adderare

En additionskrets för binära fyrbitstal består således av fyra heladderarkretsar.

Subtraktion?

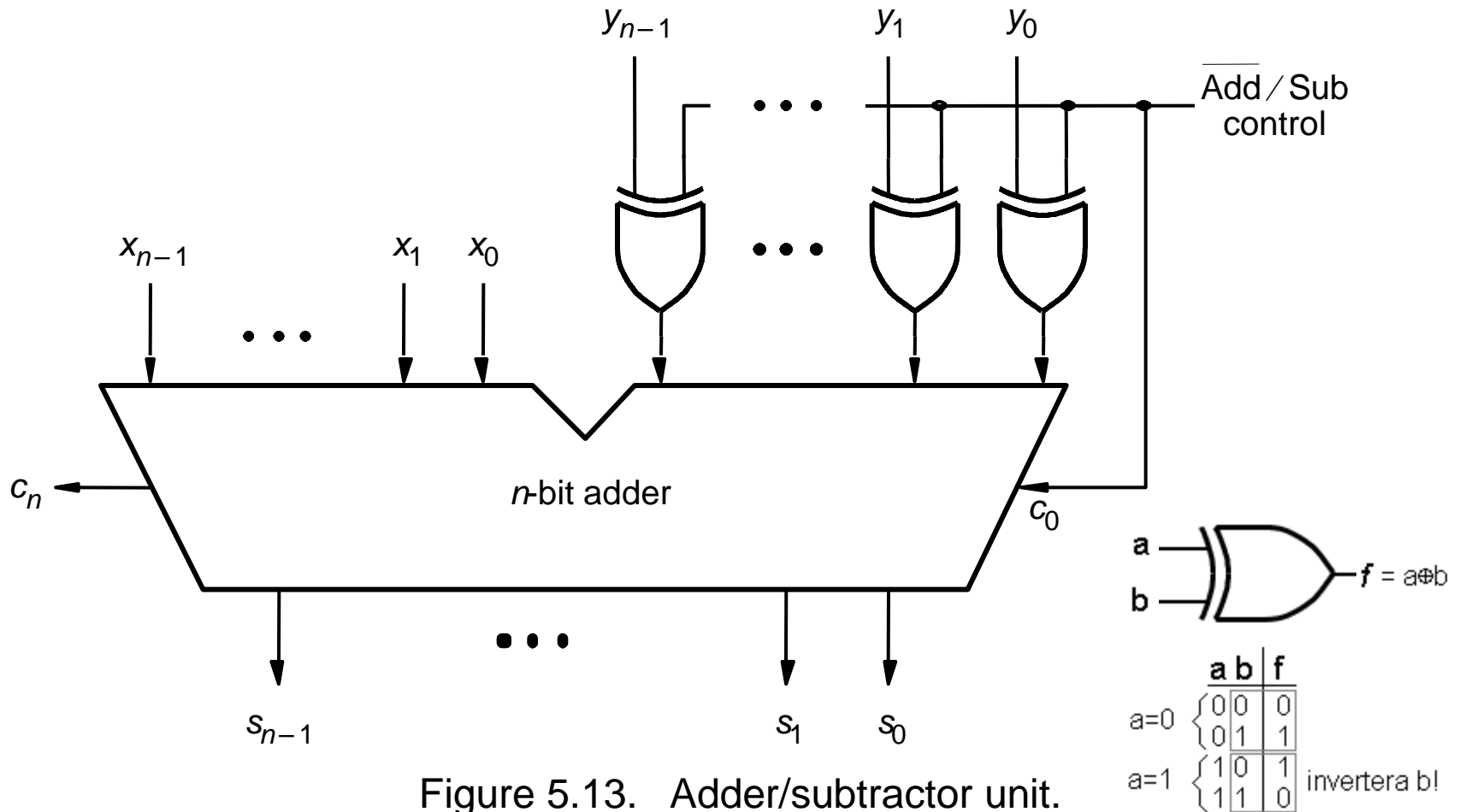
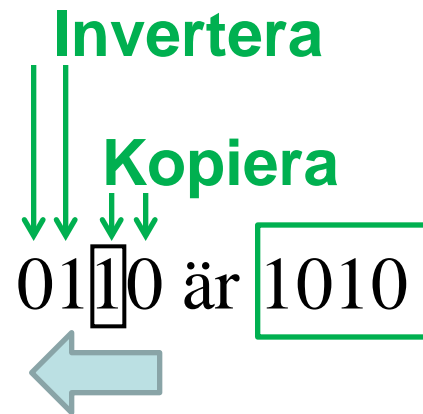

Figure 5.13. Adder/subtractor unit.

2-komplementet "snabbt"

- För att lätt ta fram 2-komplementet av ett binärtal kan man använda följande förfarande:
  - Börja från höra sidan
  - Kopiera alla bitar från binärtalet som är 0 och den första 1:an
  - Invertera alla andra bitar

Exempel: 2-komplement från

Ex 2.2 add/sub

Addera eller subtrahera (addition med motsvarande negativa tal) nedanstående tal. Talen skall representeras som binära 4-bitstal (Nibble) på två-komplementform.

a) $1 + 2$ b) $4 - 1$ c) $7 - 8$ d) $-3 - 5$

Exemplets negativa tal:

$$-1_{10} = (+1_{10} = 0001_2 \rightarrow -1_{10} = 1110_2 + 1_2) = 1111_2$$

$$-8_{10} = (+8_{10} = 1000_2 \rightarrow -8_{10} = 0111_2 + 1_2) = 1000_2$$

$$-3_{10} = (+3_{10} = 0011_2 \rightarrow -3_{10} = 1100_2 + 1_2) = 1101_2$$

$$-5_{10} = (+5_{10} = 0101_2 \rightarrow -5_{10} = 1010_2 + 1_2) = 1011_2$$

2.2

$$-1_{10} = 1111_2$$

$$-8_{10} = 1000_2$$

$$-3_{10} = 1101_2$$

$$-5_{10} = 1011_2$$

$$1+2=3$$

a)

0	0	0	1	=1
0	0	1	0	=2
0	0	1	1	=3

$$4-1=3$$

b)

1	0	1	0	0	=4
1	1	1	1	1	=-1
0	0	1	1	1	=3

$$7-8=-1$$

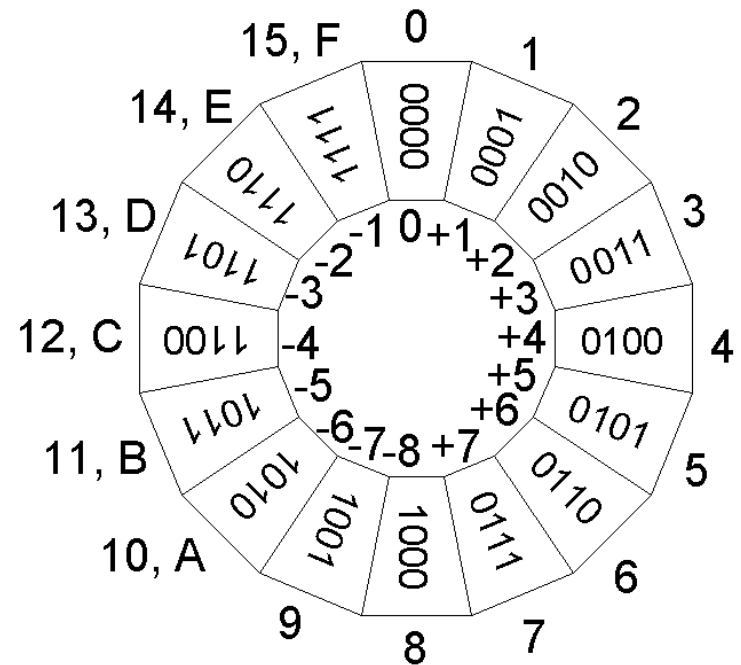
c)

0	1	1	1	=7
1	0	0	0	=-8
1	1	1	1	=-1

$$-3-5=-8$$

d)

1	1	1	0	1	=-3
1	0	1	1	1	=-5
1	0	0	0	0	=-8

Ex 2.3 a,b mul

Multiplicera för hand följande par av teckenlösa binära tal.

a) 110.010   b) 1110.1001

$$110 \cdot 010 = (6 \cdot 2 = 12) = 1100$$

$$1110 \cdot 1001 = 1111110$$

a)

$$\begin{array}{r} \text{a)} \\ \quad \quad 1\ 1\ 0 =6 \\ \times \quad 0\ 1\ 0 =2 \\ \hline \quad \quad 0\ 0\ 0 \\ \quad 1\ 1\ 0 \\ + \quad 0\ 0\ 0 \\ \hline 0\ 1\ 1\ 0\ 0 =12 \end{array}$$

b)

$$\begin{array}{r}
  1\ 1\ 1\ 0 = 14 \\
 \times 1\ 0\ 0\ 1 = 9 \\
 \hline
  1\ 1\ 1\ 0 \\
  0\ 0\ 0\ 0 \\
  0\ 0\ 0\ 0 \\
 + 1\ 1\ 1\ 0 \\
 \hline
 1\ 1\ 1\ 1\ 1\ 1\ 0 = 126
 \end{array}$$

Ex 2.3 c,d mul

Multipluera för hand följande par av teckenlösa binära tal.

$$110011.01 \cdot 111.1 =$$

$$= 110000000.011$$

c)

$$\begin{array}{r} 110011\boxed{01} \\ \times \quad 111\boxed{1} \\ \hline 11001101 \\ 11001101 \\ 11001101 \\ + 11001101 \\ \hline 110000000\boxed{011} \end{array}$$

$$= 110000000.\boxed{011}$$

$$(51,25 \cdot 7,5 = 384,375)$$

$$0.1101 \cdot 0.1110 =$$

$$= 0.10110110$$

d)

$$\begin{array}{r} \boxed{1101} \\ \times \quad \boxed{1110} \\ \hline 0000 \\ 1101 \\ 1101 \\ + 1101 \\ \hline \boxed{10110110} \end{array}$$

$$= 0.\boxed{10110110}$$

$$(0,8125 \cdot 0,875 = 0.7109375)$$

Fixpunktsberäkning är en "heltalsmultiplikation", binärpunkten sätts in först i resultatet.

Ex 2.4 div

Dividera för hand följande par av teckenlösa binära tal.

Trappan:

$$110/010=(6/2=3)=011$$

$$\begin{array}{r} \text{a)} \qquad \qquad \qquad 1 \ 1 \\ \begin{array}{r} 1 \ 0 \overline{) 1 \ 1 \ 0} \\ \underline{- 1 \ 0} \\ 1 \ 0 \\ \underline{- 1 \ 0} \\ 0 \end{array} \end{array}$$

Ex 2.4

Dividera för hand följande par av teckenlösa binära tal.

Trappan:

$$110/010=(6/2=3)=011$$

a)

$$\begin{array}{r}
 11 \\
 \hline
 10 \overline{) 110} \\
 \underline{- 10} \\
 10 \\
 \underline{- 10} \\
 0
 \end{array}$$

$$1110/1001=(14/9)=1.10\dots$$

b)

$$\begin{array}{r}
 1.10001\dots \\
 \hline
 1001 \overline{) 1110} \\
 \underline{- 1001} \\
 1010 \\
 \underline{- 1001} \\
 1000 \\
 \underline{- 1000} \\
 0000 \\
 \underline{- 0001} \\
 111\dots
 \end{array}$$

Vid heltalsdivision blir svaret i stället 1.

Ex 2.4

Dividera för hand följande par av teckenlösa binära tal.

Kort division:

a) $110/010=(6/2=3)=011$

$$\begin{array}{r} \boxed{11}0 \\ \hline 10 \end{array} = \qquad \begin{array}{r} 1 \\ 110 \\ \hline 10 \end{array} = 1 \qquad \begin{array}{r} \boxed{1} \\ 11\cancel{0} \\ \hline 10 \end{array} = 11$$

Ex 2.4

Dividera för hand följande par av teckenlösa binära tal.

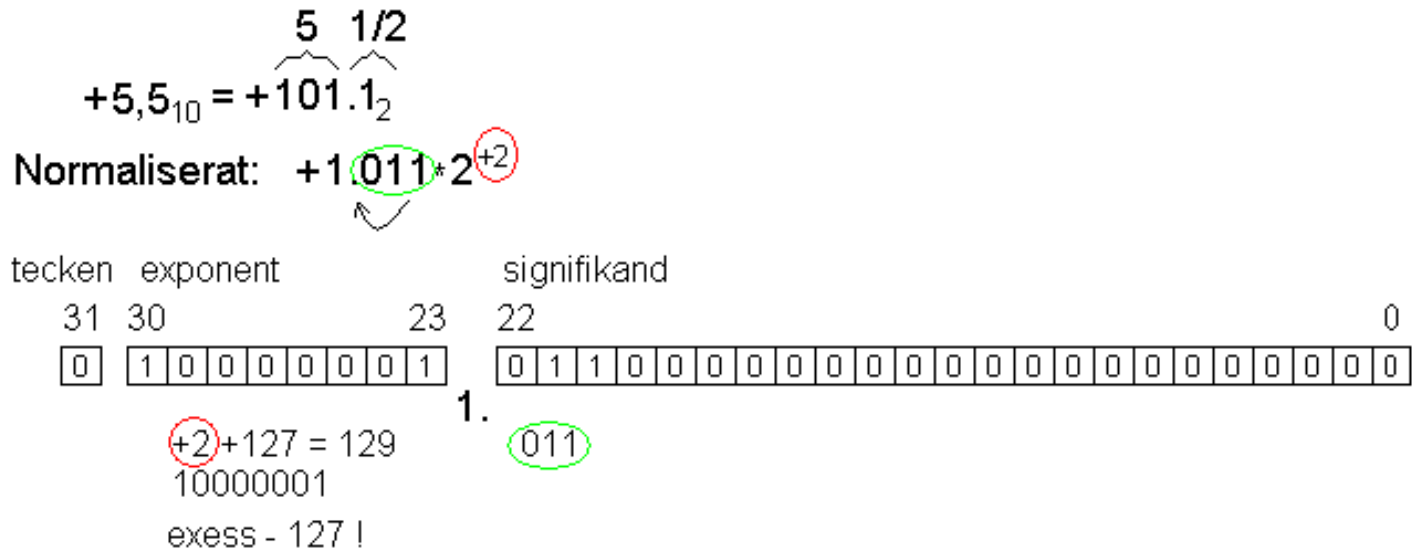
Kort division:

b) $1110/1001=(14/9=1,55...)=1.10...$

$$\begin{array}{ccccccc} & & 101 & & 1010 & & 1 \\ \frac{1110}{1001} = & \frac{1110}{1001} = 1 & \frac{1110.}{1001} = 1. & \frac{1110.}{1001} = 1.1 & \dots \end{array}$$

Vid heltalsdivision blir svaret i stället 1.

IEEE – 32 bit float

Genom att exponenteten skrivs excess–127 kan flyttal storlekssorteras med vanlig heltalsaritmetik!

[Dec → IEEE-754](#)

2.5 Flyttalsformat

IEEE 32 bit flyttal

s	eeeeeeee	ffffffffffffffffffffffffffff
31	30	23 22 0

2.5 Flyttalsformat

IEEE 32 bit flyttal

s	eeeeeeee	ffffffffffffffffffffffffffff
31	30	23 22
		0

Vad blir:

4	0	C	8	0	0	0	0
01000000	11001000	00000000	00000000	00000000	00000000	00000000	00000000

2.5 Flyttalsformat

IEEE 32 bit flyttal

s	eeeeeeee	ffffffffffffffffffffffffffff	
31	30	23 22	0

Vad blir:

4	0	C	8	0	0	0	0
01000000110010000000000000000000							

0 10000001 100100000000000000000000

+ 129-127   1 + 0.5+0.0625

2.5 Flyttalsformat

IEEE 32 bit flyttal

```
s      eeeeeeeee  ffffffffffffffffffffffffffffff
31  30      23  22                                     0
```

Vad blir:

4 0 C 8 0 0 0 0

01000000110010000000000000000000

0 10000001 100100000000000000000000000000

$$+ \frac{129-127}{1} + 0.5+0.0625$$
$$+1,5625 \cdot 2^2 = +6,25$$

IEEE-754 Floating-Point Conversion from 32-bit Hexadecimal to Floating-Point - Mozilla Firefox

Arkiv Redigera Visa Historik Bokmärken Verktyg Hjälp

http://babbage.cs.qc.cuny.edu/IEEE-754/32bit.html

IEEE-754 Floating-Point Conversion f...

IEEE-754 Floating-Point Conversion

From 32-bit Hexadecimal Representation To Decimal Floating-Point

Along with the Equivalent 64-bit Hexadecimal and Binary Patterns

Enter the 32-bit hexadecimal representation of a floating-point number here,
then click the **Compute** button.

Hexadecimal Representation:

Results:

Decimal Value Entered:

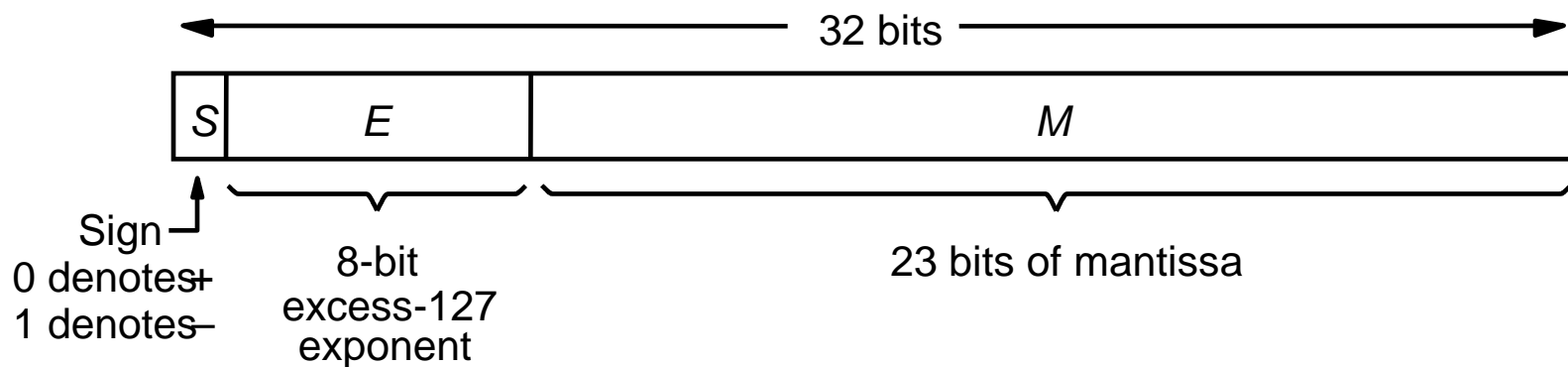
Single precision (32 bits):

Binary: Status:

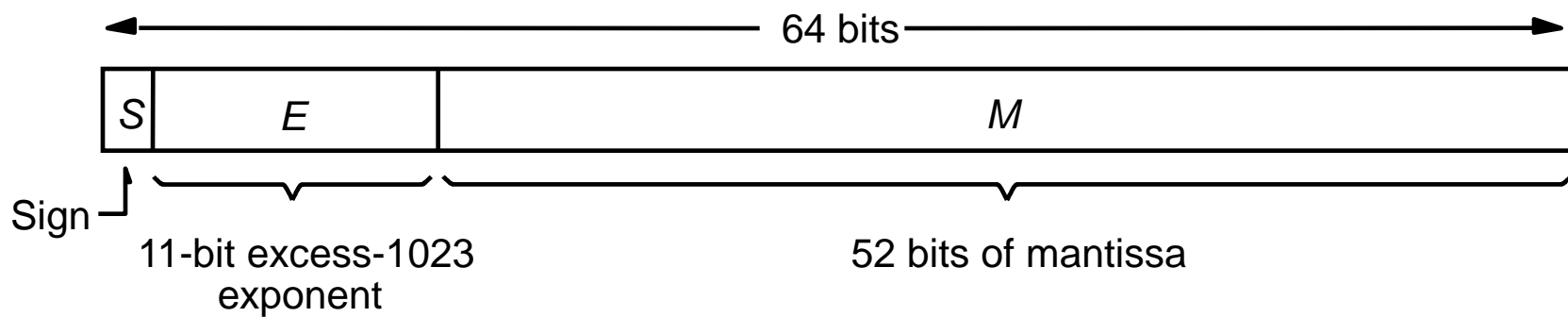
Bit 31 Sign Bit <input type="text" value="0"/> 0: + 1: -	Bits 30 - 23 Exponent Field <input type="text" value="10000001"/> Decimal value of exponent field and exponent <input type="text" value="129"/> - 127 = <input type="text" value="2"/>	Bits 22 - 0 Significand <input type="text" value="1.100100000000000000000000"/> Decimal value of the significand <input type="text" value="1.5625000"/>
--	--	---

<http://babbage.cs.qc.cuny.edu/IEEE-754.old/Decimal.html>

William Sandqvist william@kth.se

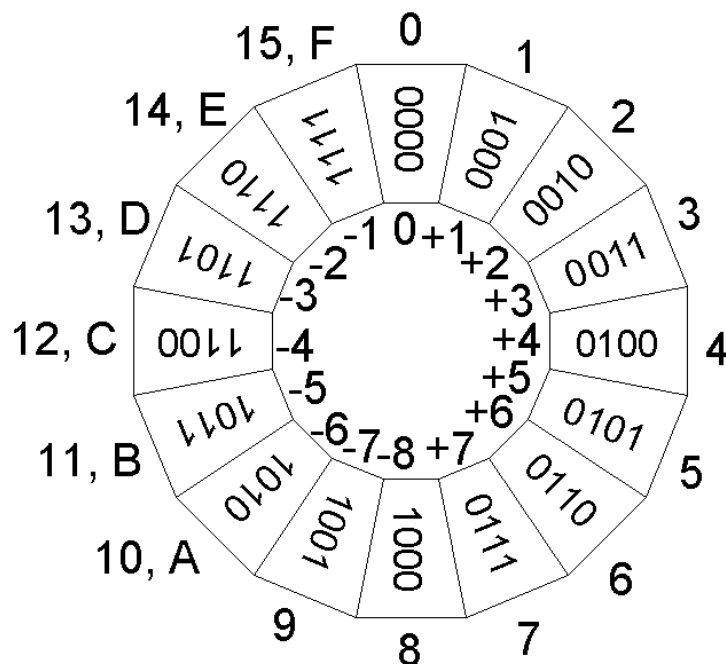
(a) Single precision

(b) Double precision

Figure 5.34. IEEE Standard floating-point formats.

Overflow

När man räknar med "tal med tecken" kan summan av två positiva tal *felaktigt* bli negativ (tex. "+4" + "+5" = "-7"), liksom summan av två negativa tal *felaktigt* kan bli positiv (tex. "-6" + "-7" = "+3").

Detta kallas för **Overflow**.

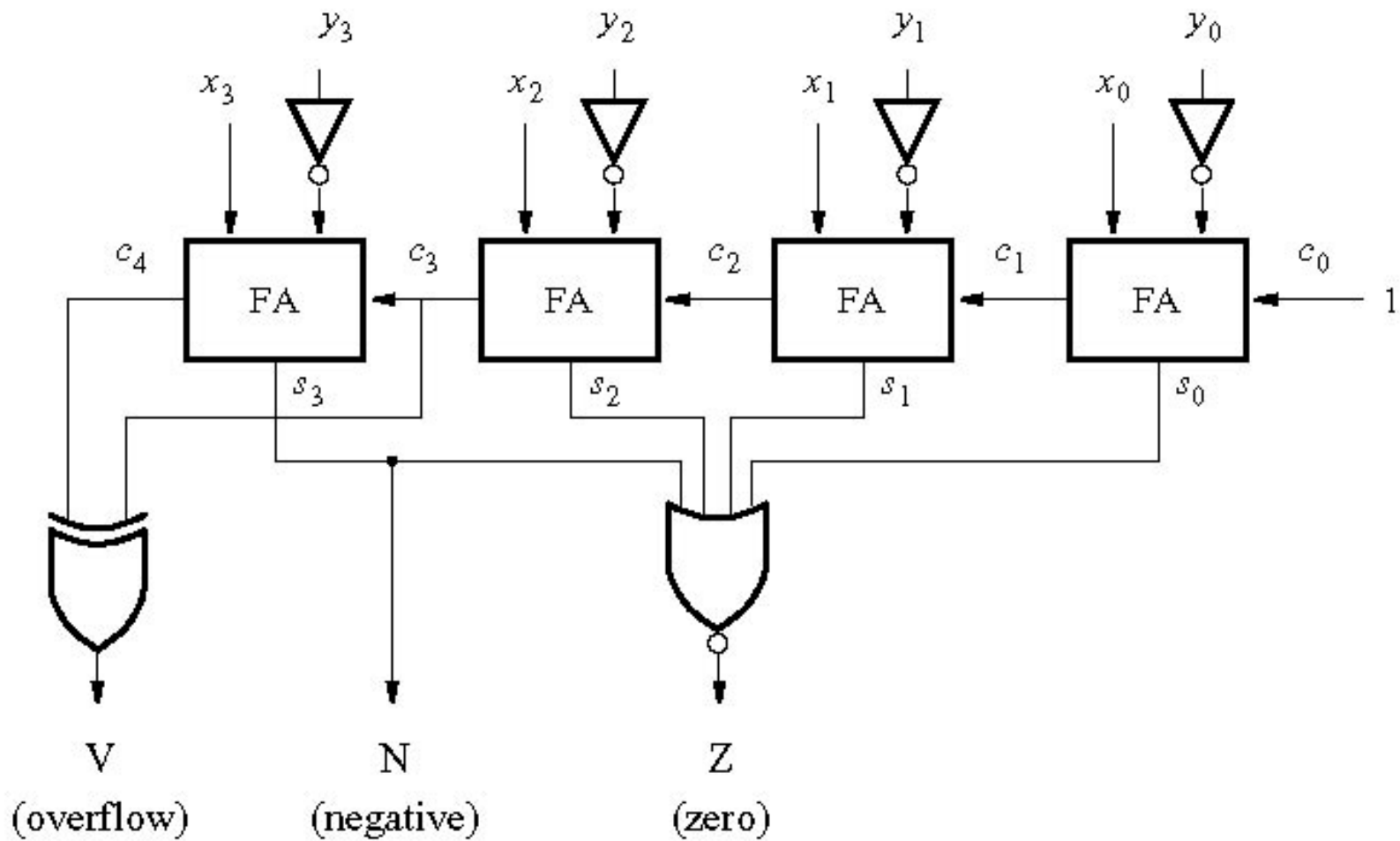
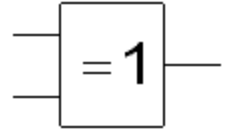

Figure 5.42. A comparator circuit.

Logik för att detektera overflow

*XOR testar
”olikhet”*

För 4-bit-tal

Overflow om c_3 och c_4 är *olika*

Annars är det inte overflow

$$\text{Overflow} = c_3 \bar{c}_4 + \bar{c}_3 c_4 = c_3 \oplus c_4$$

För n -bit-tal

$$\text{Overflow} = c_{n-1} \oplus c_n$$

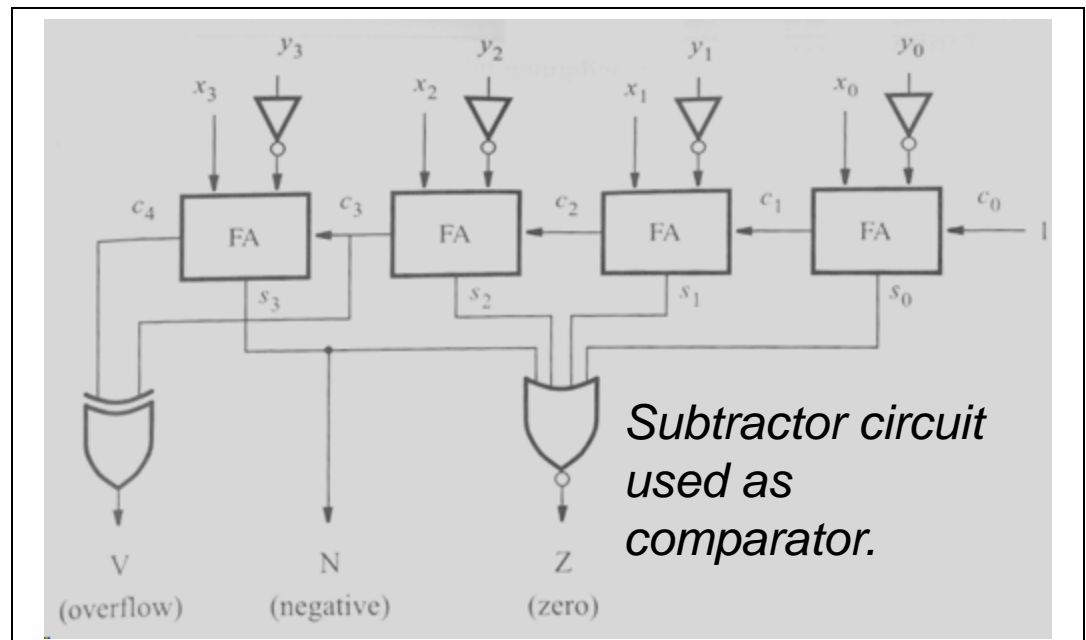
BV ex 5.10, < > =

Flags, Comparator. Two four-bit signed numbers, $X = x_3x_2x_1x_0$ and $Y = y_3y_2y_1y_0$, can be compared by using a subtractor circuit, which performs the operation $X - Y$. The three Flag-outputs denote the following:

- $Z = 1$ if the result is 0; otherwise $Z = 0$
- $N = 1$ if the result is negative; otherwise $N = 0$
- $V = 1$ if arithmetic overflow occurs; otherwise $V = 0$

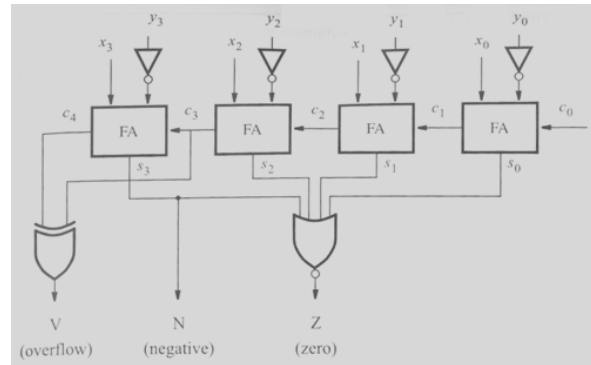
Show how Z , N , and V can be used to determine the cases

$X = Y$, $X < Y$, $X > Y$.

BV ex 5.10 $X=Y$

$X = Y ?$

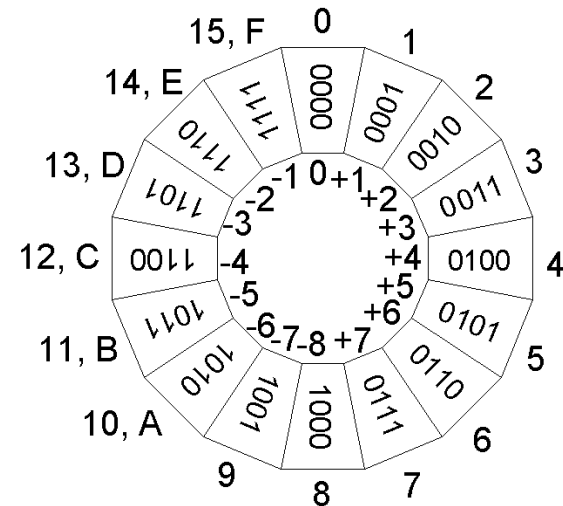

$$X - Y$$

$$V = c_4 \oplus c_3 \quad N = s_3$$

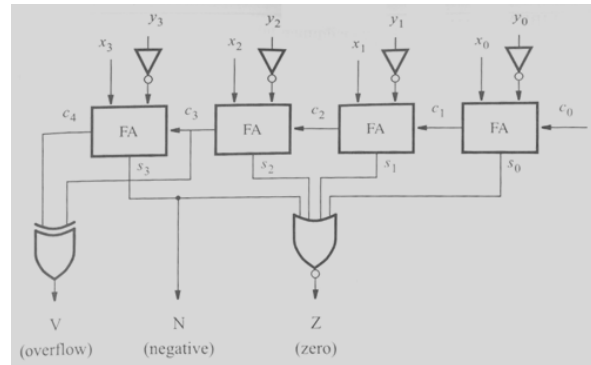
$$Z = (s_3 + s_2 + s_1 + s_0)$$

$X = Y ?$

BV ex 5.10 $X=Y$

$X = Y$?

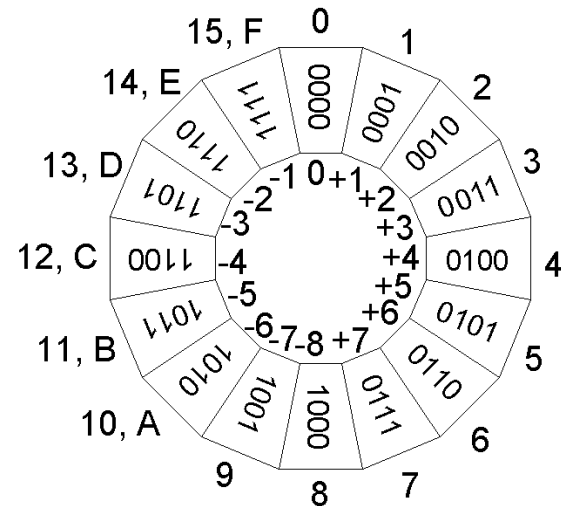
$$X - Y$$

$$V = c_4 \oplus c_3 \quad N = s_3$$

$$\overline{Z} = (s_3 + s_2 + s_1 + s_0)$$

$X = Y$?

$$X = Y \quad \Rightarrow \quad Z = 1$$

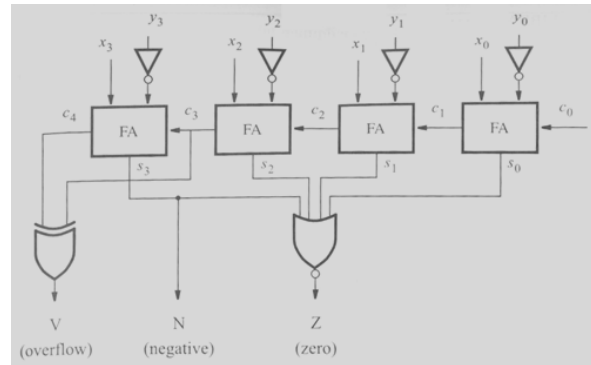

BV ex 5.10 $X < Y$

$X < Y$?

Några testtal
med $X < Y$:

$$X - Y$$

$$V = c_4 \oplus c_3 \quad N = s_3$$

$$Z = \overline{(s_3 + s_2 + s_1 + s_0)}$$

$X < Y$

3   4

-4   -3

-3   4

-5   4

$X - Y$

$3 - 4 = -1$

$-4 - -3 = -1$

$-3 - 4 = -7$

$-5 - 4 = +7$

V N

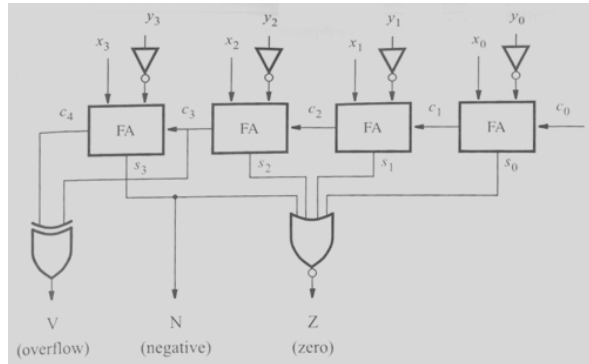
0   1

0   1

0   1

1   0

BV ex 5.10 $X < Y$

$X < Y$?

$$X - Y$$

$$V = c_4 \oplus c_3 \quad N = s_3$$

$$Z = \overline{(s_3 + s_2 + s_1 + s_0)}$$

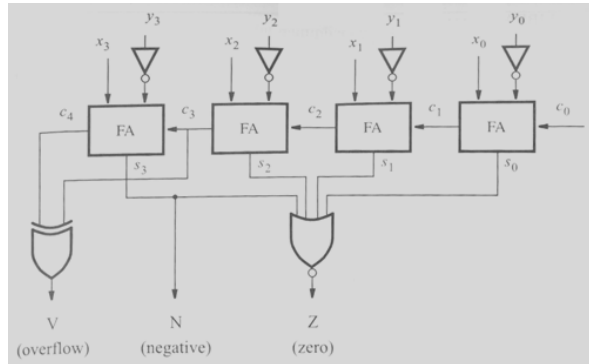
Om X och Y har samma tecken kommer $X - Y$ alltid att ligga inom talområdet. Dvs. $V = 0$. X, Y positiva tex. $3 - 4$ $N = 1$. X, Y negativa tex. $-4 - (-3)$ $N = 1$.

Om X neg och Y pos och $X - Y$ ligger inom talområdet, blir $V = 0$ och $N = 1$. Tex. $-3 - 4$.

Om X neg och Y pos men $X - Y$ ligger utanför talområdet, blir $V = 1$. Då blir $N = 0$. Ex. $-5 - 4$.

- Vid $X < Y$ blir flaggorna V och N således *alltid olika*. Detta kan indikeras med XOR.

BV ex 5.10 $X < Y$

$X < Y$?

$$X - Y$$

$$V = c_4 \oplus c_3 \quad N = s_3$$

$$Z = \overline{(s_3 + s_2 + s_1 + s_0)}$$

Om X och Y har samma tecken kommer $X - Y$ alltid att ligga inom talområdet. Dvs. $V = 0$. X, Y positiva tex. $3 - 4$ $N = 1$. X, Y negativa tex. $-4 - (-3)$ $N = 1$.

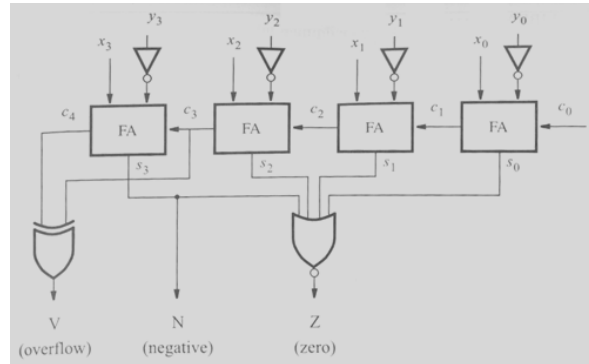
Om X neg och Y pos och $X - Y$ ligger inom talområdet, blir $V = 0$ och $N = 1$. Tex. $-3 - 4$.

Om X neg och Y pos men $X - Y$ ligger utanför talområdet, blir $V = 1$. Då blir $N = 0$. Ex. $-5 - 4$.

• Vid $X < Y$ blir flaggorna V och N således *alltid olika*. Detta kan indikeras med XOR.

$$X < Y \Rightarrow N \oplus V$$

BV ex 5.10 more compares

$$X - Y$$

$$V = c_4 \oplus c_3 \quad N = s_3$$

$$Z = \overline{(s_3 + s_2 + s_1 + s_0)}$$

$$X = Y \quad \Rightarrow \quad Z = 1$$

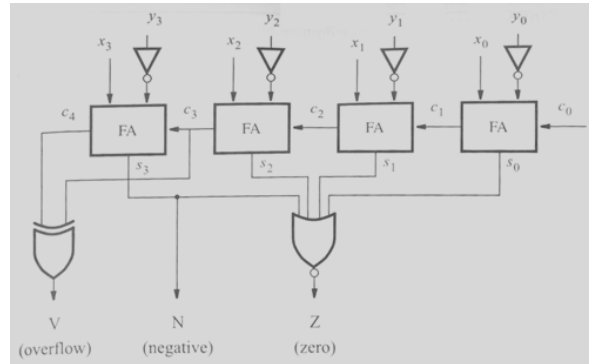
$$X < Y \quad \Rightarrow \quad N \oplus V$$

$$X \leq Y \Rightarrow$$

$$X > Y \Rightarrow$$

$$X \geq Y \Rightarrow$$

BV ex 5.10

$$X - Y$$

$$V = c_4 \oplus c_3 \quad N = s_3$$

$$Z = \overline{(s_3 + s_2 + s_1 + s_0)}$$

$$X = Y \Rightarrow Z = 1$$

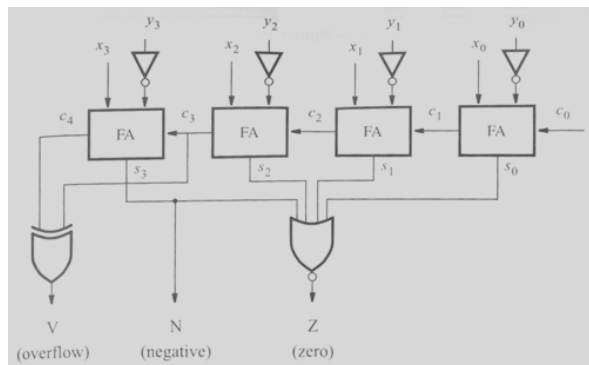
$$X < Y \Rightarrow N \oplus V$$

$$X \leq Y \Rightarrow Z + N \oplus V$$

$$X > Y \Rightarrow \overline{Z + N \oplus V} = \overline{Z} \cdot \overline{(N \oplus V)}$$

$$X \geq Y \Rightarrow \overline{N \oplus V}$$

BV ex 5.10

$$X - Y$$

$$V = c_4 \oplus c_3 \quad N = s_3$$

$$Z = \overline{(s_3 + s_2 + s_1 + s_0)}$$

$$X = Y \Rightarrow Z = 1$$

$$X < Y \Rightarrow N \oplus V$$

$$X \leq Y \Rightarrow Z + N \oplus V$$

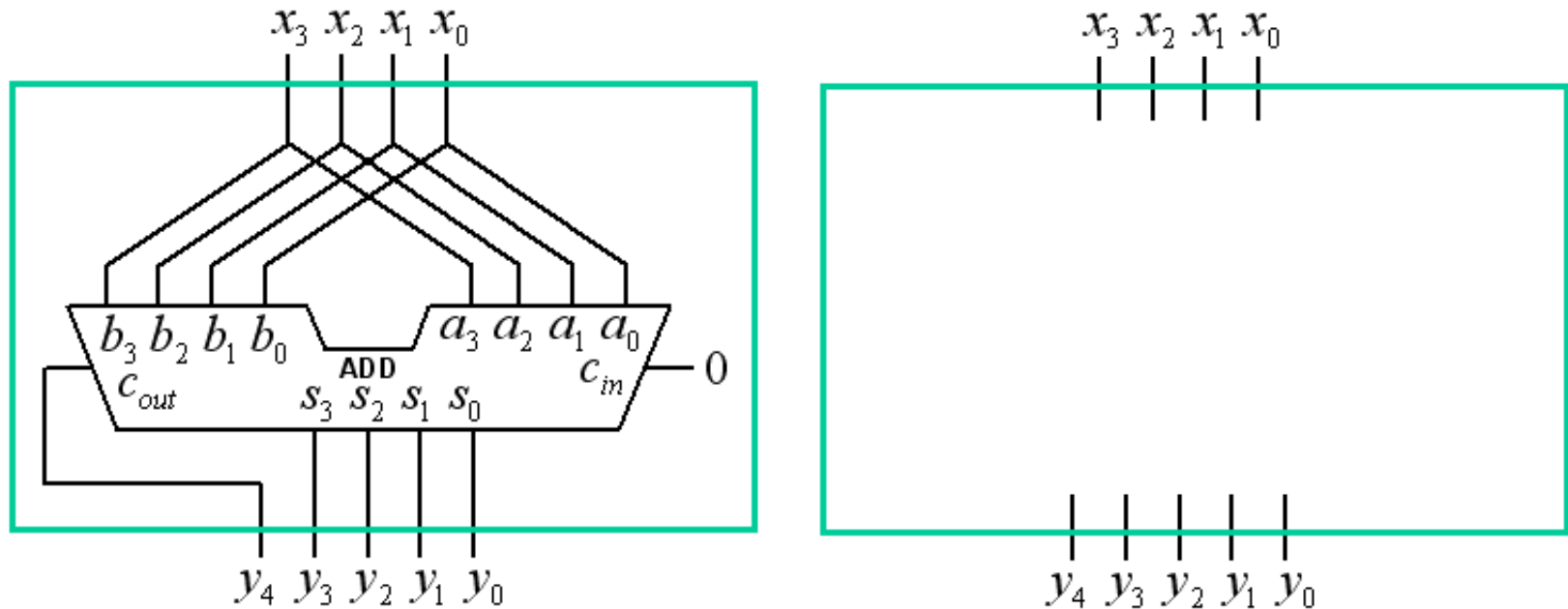
$$X > Y \Rightarrow \overline{Z + N \oplus V} = \overline{Z} \cdot \overline{(N \oplus V)}$$

$$X \geq Y \Rightarrow \overline{N \oplus V}$$

*Så här kan en dator
göra de vanligaste
jämförelserna ...*

William Sandqvist william@kth.se

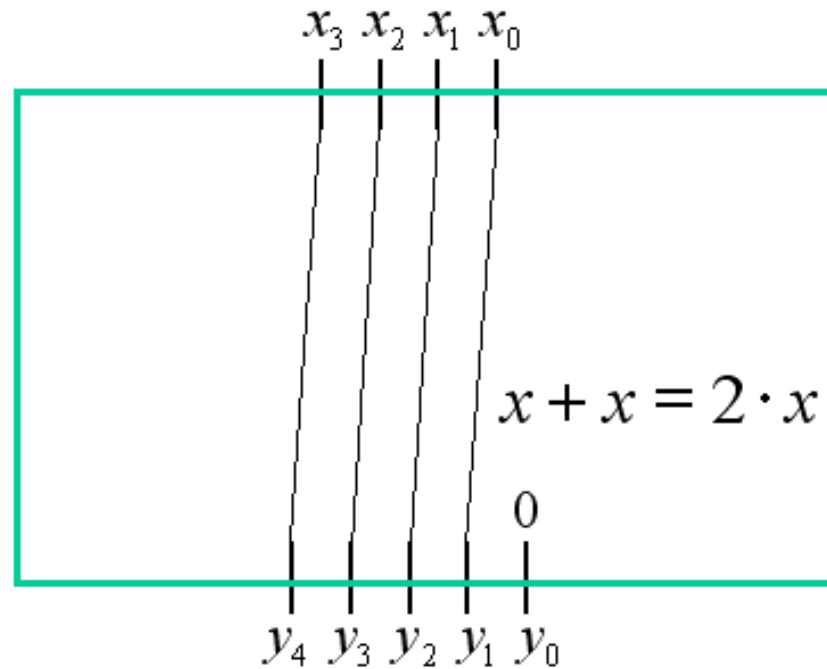
(Ex 8.12) Adderarkrets

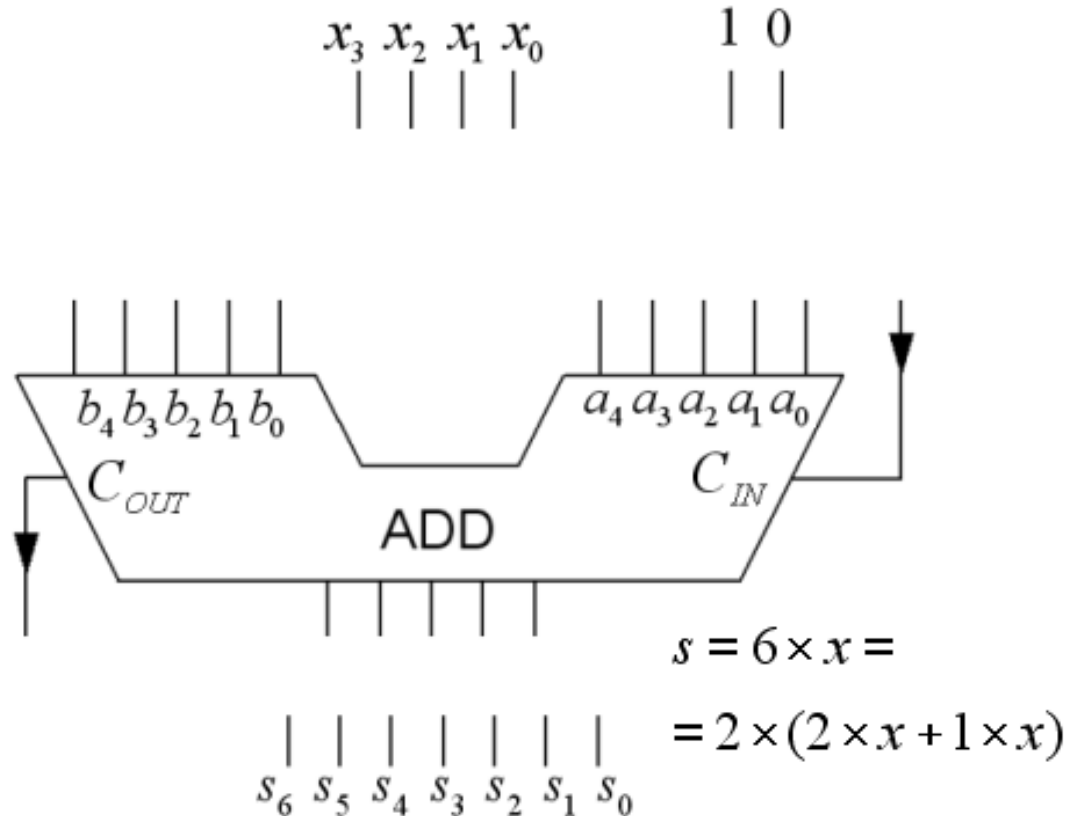
Ett fyrabitars teckenlöst tal x ($x_3x_2x_1x_0$) är anslutet till en 4-bits adderare som figuren visar. Resultatet blir ett 5-bitars tal y ($y_4y_3y_2y_1y_0$). Rita in i figuren till höger hur samma resultat kan fås **utan användning av adderaren**. Konstanter med värdet 0 eller 1 finns tillgängliga.

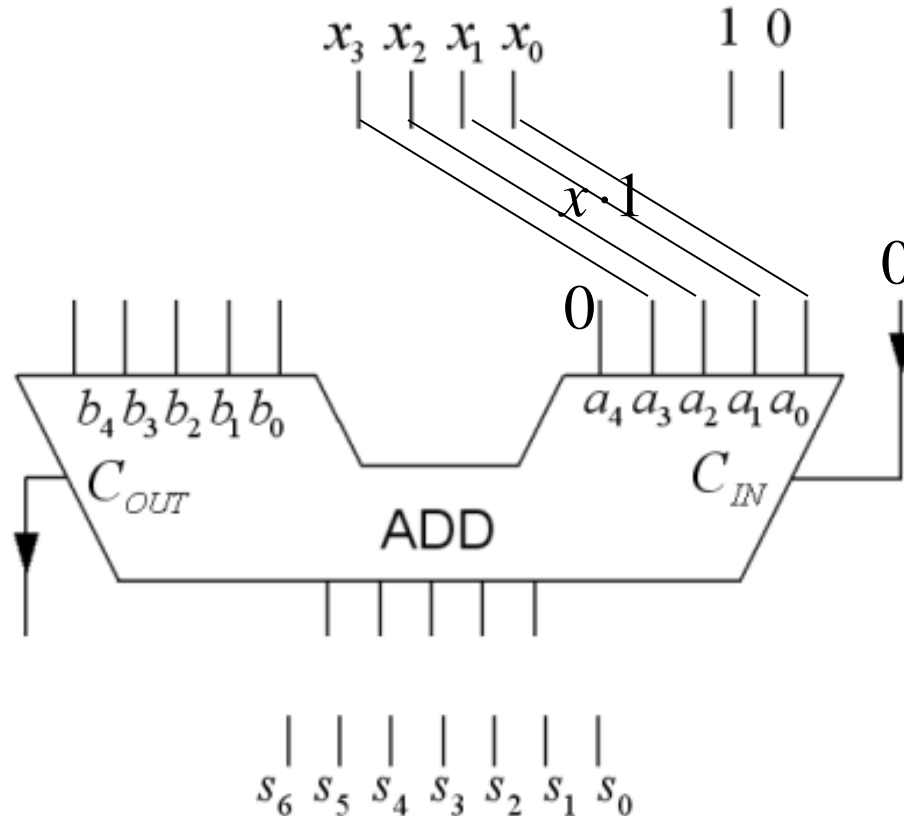
(Ex 8.12) Adderarkrets

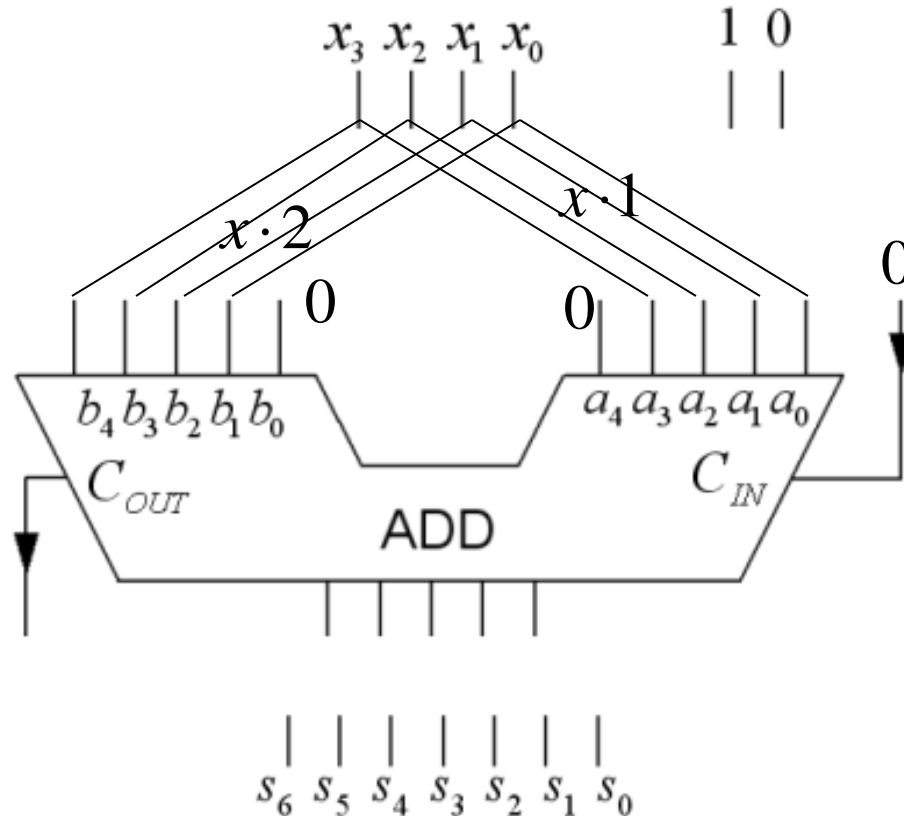
Ex 8.11 Multiply with 6 ?

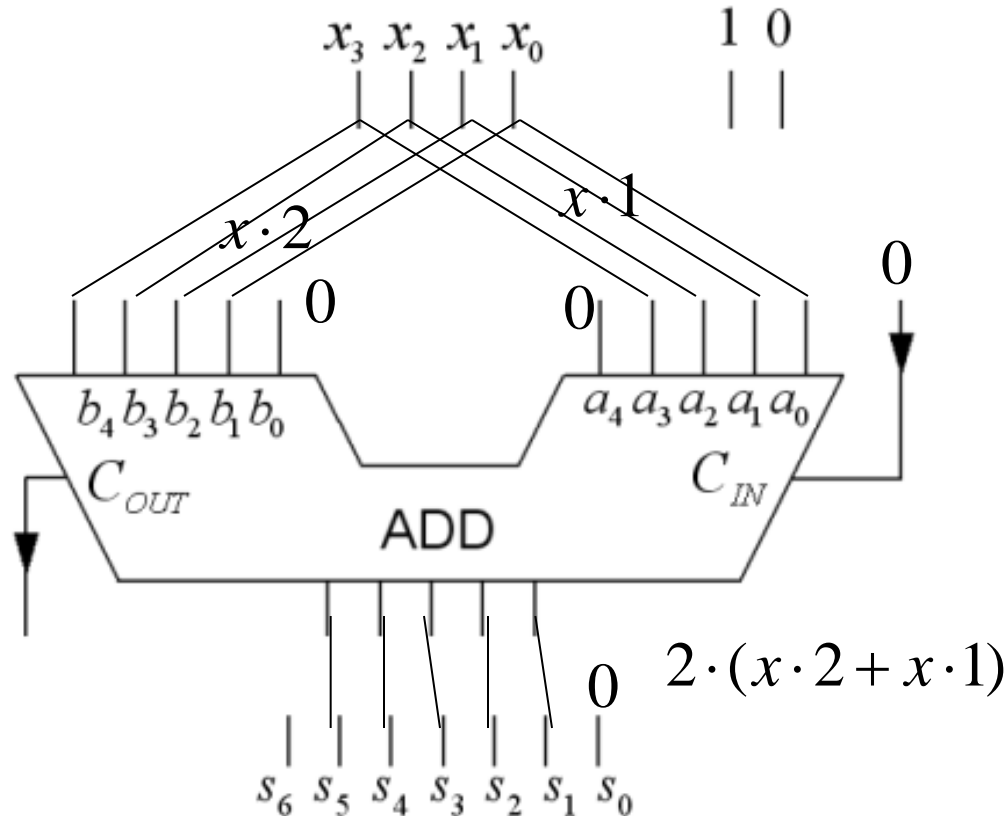
Ex 8.11 Multiply with 6 !

Ex 8.11 Multiply with 6 !

Ex 8.11 Multiply with 6 !

Ex 8.11 Multiply with 6 !

$$15 \cdot 6 = 90$$

